

ВІСНИК української громади в Хорватії

VJESNIK ukrajinske zajednice u Hrvatskoj

Номер 47, 1/2017.

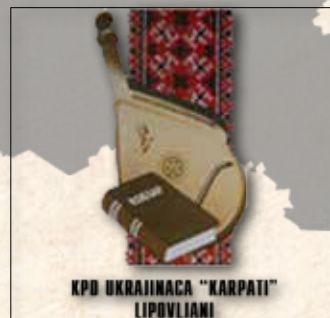
Broj 47, 1/2017.

UKRAJINSKA ZAJEDNICA REPUBLIKE HRVATSKE

UKRAJINSKA ZAJEDNICA
GRADA ZAGREBA

KPD UKRAJINACA "KARPATI"
LIPOVLIANI

Izdavač: **Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske**
Видавець: **Українська громада Республіки Хорватія**
Kardinala Alojzija Stepinca 45, 32 000 Vukovar
Tel: 032/493-224 ; Fax: 032/493-224
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun: **PBZ HR4823400091110579040**
Uredništvo Vjesnika: **Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek**
Tel: 098/ 1933-288 ; e-mail: vjesnikuz@gmail.com ; ISSN 1847-327X
"Vjesnik" je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje
Naklada: **1000 primjeraka**
Tisak: **Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek**

За видавця: **Михайло Семенюк**
За издавача: **Mihajlo Semenjuk**
Головний редактор: **Оксана Мартинюк**
Glavni urednik: **Oksana Martinjuk**
Редакція: **Борис Гралюк, Микола Застрижний, Іван Семенюк, Віктор Камінський, Славко Бурда, Олеся Беч**
Uredništvo: **Boris Graljuk, Nikola Zastrižni, Ivan Semenjuk, Viktor Kaminskyj, Slavko Burda, Olesja Beč**
Лектор хорватської мови: **Нівес Романек**
Lektor hrvatskog jezika: **Nives Romanjek**
Дизайн та комп'ютерна верстка: **Назар Стурко**
Dizajn i kompjuterski prijelom: **Nazar Sturko**

ЗМІСТ - SADRŽAJ

НОВИНИ З ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

NOVOSTI IZ DJELATNOSTI UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE

- 4 В Посольстві України в Республіці Хорватія відзначили дні Тараса Шевченка. *Оксана Мартинюк*
- 4 U Veleposlanstvu Ukrajine u Hrvatskoj obilježeni su Dani Tarasa Ševčenka. *Veleposlanstvo Ukrajine u RH*
- 5 Флешмоб “Україна єдина”.
- 5 Благодійний проект “Ми Українці” для підтримки закордонних бібліотек.
- 6 DJECA ŽELE MIR. *Patricija Jeličić, Josipa Butković, Nikolina Antić*
- 7 U Zagrebu svečano obilježen Dan sjedinjenja Ukrajine. *Slavko Burda*
- 8 “Noć muzeja” u Zagrebu. *Slavko Burda*
- 9 Knjiga Jevgenija Paščenka “Hrvatska groblja 1914. – 1918. Karpati, Galicija (Галичина) Bukovina (Буковина)”. *Pavao Jergović*
- 9 У травні 2017-го в Києві, окрім Євробачення, відбуватиметься перший Бізнес Форум Української Діаспори.
- 10 Održan sastanak u Veleposlanstvu Ukrajine u RH. *Slavko Burda*
- 11 Održana Izborna skupština KPD Ukrajinaca “Karpati” Lipovljani. *Ivan Semenjuk*
- 11 Održana Izvanredna skupština UKPD “Ivan Franko” – Vukovar. *Tetjana Ramač*
- 12 Bogatiji za još jednog člana! *Marija S. Simeunović*
- 13 Na Krku obilježena 25. obljetnica uspostave diplomatskih odnosa između Ukrajine i Hrvatske. *Slavko Burda*
- 14 Урочище прийняття з нагоди 25-ї річниці встановлення дипломатичних відносин між Україною та Хорватією. *Посольство України в РХ*
- 14 У Загребі вшановано пам’ять Великого Кобзаря. *Посольство України в РХ*
- 15 Президент Республіки Хорватія Колінда Грабар-Кітарович прийняла Посла України в РХ Олександра Левченка. *Посольство України в РХ*
- 15 Predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović primila u oproštajni posjet veleposlanika Ukrajine Oлександра Levčenka. *Veleposlanstvo Ukrajine u RH*
- 15 Održana 60. sjednica Predsjedništva Ukrajinske zajednice RH. *Oksana Martinjuk*

ВІСТІ З УКРАЇНИ

- 16 Лист до Президента України. *СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ*
- 16 Заява Української Всесвітньої Координаційної Ради з приводу внесення змін в Закон “Про громадянство в Україні”. *Голова УВКР Михайло Ратушний*
- 17 В Україні розпочався рік Японії. *Посольство Японії в Україні*
- 17 Обрано офіційний логотип “Року Японії в Україні” у рамках 25-ої річниці встановлення дипломатичних відносин між Японією і Україною.
- 17 Japan je jedina država Azije koja podržava sankcije protiv Rusije zbog aneksije Krima. *Maja Krasnopjurka*
- 17 2017. godina proglašena je „Godina Japana u Ukrajini”. *Maja Krasnopjurka*
- 17 Odabran službeni logotip „Godine Japana u Ukrajini” u okviru uspostave diplomatskih odnosa između Ukrajine i Japana. *Domagoj Koropatnicki*

HRVATSKI UKRAJINISTI

- 18 Predstavljamo mlade hrvatske Ukrajiniste. *Jevgenij Paščenko*
- 18 Hotynska bitka. *Bruno Robert Kirinić*

ДІЯЛЬНІСТЬ НАШИХ ТОВАРИСТВ - DJELATNOST NAŠIH DRUŠTAVA

- 20 UKPD “Taras Ševčenko” iz Kaniže promiče ukrajinsku kulturu. *Lidija Has*
- 20 Božićni koncert UKPD-a “Taras Ševčenko” iz Kaniže. *Lidija Has*
- 21 У Вуковарі відзначили Всесвітній день молитви. *Тетяна Рамач*
- 21 “Вечір коляди” в Пняворі. *Г.Р.Б.*
- 22 Український вечір “Пущення” в Петрівцях. *Тетяна Рамач*
- 22 “Пущення” u Petrovcima. *Olesja Beč*
- 23 U Lipovljanima za “Manjinski mozaik” snimljena emisija o uskrsnim običajima Ukrajinaca. *Ivan Semenjuk*
- 24 Na Etno-radionici “Tradicijska koja nas spaja” u Zagrebu prikazani božićni običaji Ukrajinaca. *Tatjana Šagadin*
- 24 Лялька-мотанка / Lutka-motanka. *Tatjana Šagadin*
- 25 У Вуковарі відбувся карнавал “Повернемо усмішку в місто”. *Тетяна Рамач*
- 26 “Ukrajinski bal 2017.” u Slavonskom Brodu. *Jasna Bek*
- 26 Susret župnih zborova u Novskoj. *Ivan Semenjuk*
- 27 “Ukrajinska večer” u Lipovljanima. *Ivan Semenjuk*
- 28 Nastup UKPD “Andrij Pelihi” – Šumeće u Novoj Gradiški. *Ozana Stasjuk*
- 28 Українські Великодні традиції.

POVIJESNE LIČNOSTI UKRAJINE

- 29 Zanimljivosti o istaknutoj ukrajinskoj spisateljici Lesji Ukrajinki. *Domagoj Koropatnicki*
- 29 Ljubav Lesje Ukrajinke. *Manda Has*
- 30 100 godina od osnivanja Ukrajinske Narodne Republike – formiranje Centralne Rade. *Sergej Burda*

MEDIJI O NAMA

- 31 Velikani Hrvatske vatrogasne zajednice.
- 31 Afirmator hrvatskog i ukrajinskog prijateljstva. *Vatrogasni vjesnik*

Na naslovnoj stranici: “Hajivke”. Doček Uskrsa u Ukrajini.

Na zadnjoj stranici: Ukrajinske pisanice.

В Посольстві України в Республіці Хорватія відзначили дні Тараса Шевченка

У Загребі 6 березня 2017 року в Посольстві України в Республіці Хорватія представники української національної меншини та шанувальники української культури з усієї Хорватії відзначили Шевченківські дні. До присутніх звернувся Посол України в РХ Олександр Левченко, який наголосив, що саме національний герой Тарас Григорович Шевченко і сьогодні є символом України. Представники Української громади РХ подякували Послу за його особистий вагомий внесок у збереження і розвиток української культури, мови, освіти на просторах Хорватії під час виконання дипло-

матичної місії. Голова Української громади РХ Михайло Семенюк від імені Української громади РХ вручив Олександру Левченку пам'ятний подарунок та Почесну Грамоту за плідну співпрацю з діаспорою.

Слова подяки, квіти та пам'ятні подарунки вручили Послу й інші представники української національної меншини. Від імені УКПТ "Кобзар" із Загреба подяку Послу виніс голова Товариства Славко Бурда. Плідну діяльність Посла відзначив колишній депутат Хорватського Сабору, один із засновників Української громади в Хорватії Борис Гралюк, наголосив-

ши на великій справі, яка лишилась в історії хорватських українців, а це – відкриття пам'ятника Великому Кобзарю в Загребі на Українській вулиці. Привітали Посла відомі митці Ольга Камінська та Орест Шургот, побажавши йому успіхів у реалізації усіх життєвих планів та у подальшій роботі. Свято прикрасила різноманітна концертна програма. Прозвучали вірші Шевченка, українські народні пісні. Свої вірші прочитали Юрій та Дарія Лисенко.

І сьогодні Кобзар закликає українців до єднання!

Оксана Мартинюк

U Veleposlanstvu Ukrajine u Hrvatskoj obilježeni su Dani Tarasa Ševčenka

U Veleposlanstvu Ukrajine u RH Ukrajinci iz cijele Hrvatske obilježili su Dane Tarasa Ševčenka 6. ožujka 2017. godine.

Gostima se obratio veleposlanik Oлександр Левченко, koji je rekao nekoliko

riječi o ulozi Tarasa Ševčenka u formiranju suvremene ukrajinske nacije, njezinog jezika i kulture. Poseban naglasak gospodin Levčenko je dao značenju riječi Tarasa Ševčenka, najvećeg ukrajinskog pisca, koje brane Ukrajinu i danas, u vrijeme njezine borbe s ruskom agresijom.

Večer je ukraasio bogati i raznovrsni koncertni program. Taras Ševčenko ujedinió je hrvatske Ukrajinke raznih generacija, valova migracije i mjesta njihovog podrijetla.

Veleposlanstvo Ukrajine u RH

Флешмоб "Україна єдина"

Українська Всесвітня Координаційна Рада підтримує флешмоб і закликає українців з усього світу долучитися до міжнародного флешмобу на підтримку України "United Ukraine".

У 2016 році у флешмобі взяли участь понад 15 000 учасників із 68 країн світу та 117-ти населених пунктів в Україні. До флешмобу долучились Президент України, глави церков, міністри, депутати, лідери української діаспори, відомі громадські та культурні діячі України, Європи та світу.

Цього року організатори ставлять собі за мету зацентрувати увагу акції на території України та тимчасово окупованих територіях Криму і Донбасу. Планується залучити учасників з 200 населених пунктів в Україні та понад 40 країн світу.

Інформація про ФЛЕШМОБ

До Дня Соборності України молодіжна громадська організація "Батьківщина Молода" та громадська організація "Ukrainians" проводять III міжнародний флешмоб "United Ukraine". Учасником флешмобу може стати кожен, хто підтримує Україну, прагне її єдності та припинення військової агресії з боку Росії!

Як долучитись до флеш-мобу:

1. Роздрукуйте або намалуйте

постер формату А4 з гаслом акції українською ("Україна Єдина") чи англійською ("United Ukraine"). Завантажити постери в гарній якості можна за посиланнями:

Українською - <https://www.dropbox.com/s/xzfdpjjvfwfgyiii/United%20Ukraine%20%28ukr%29.pdf?dl=0>

Англійською - <https://www.dropbox.com/s/ijc32of6bqqol00/United%20Ukraine%20%28eng%29%20.pdf?dl=0>

2. Зробіть фото з постером. Фото має бути горизонтальним і на ньому має бути одна людина. Бажано робити фото на фоні відомих місць у ваших містах. Бажаючи можуть також записати відео з постером, на якому розповісти чому вони вирішили долучитися до флешмобу і чому прагнуть єдності України (максимальна тривалість відео 30 секунд).

3. Опублікуйте фото на офіційній сторінці флеш-мобу <https://www.facebook.com/events/350999328591859>, а також на своїх сторінках в соцмере-

жах, обов'язково вказавши хештег #UnitedUkraine, країну та місто, де зроблено фото. Наприклад: Горішні Плавні, Україна #UnitedUkraine або Toronto, Canada #UnitedUkraine.

4. Позначте в дописі трьох своїх друзів та передайте їм естафету флешмобу.

5. Надішліть фото в гарній якості (для друку) на електронну пошту unitedukraine2017@gmail.com.

22 січня організатори флешмобу проведуть публічну акцію в м. Києві, на якій презентують журналістам та громадськості роздруковані фото з учасниками флешмобу з різних країн світу та куточків України.

Довідка: 22 січня - величний день в історії України. 1919 року на Софіївській площі у Києві був проголошений Акт возз'єднання Української Народної Республіки та Західно-Української Народної Республіки. У цей день також прийнято згадувати іншу подію, яка відбулась рівно на рік раніше 22 січня 1918 року - прийняття IV Універсалу УЦР, яким проголошувалася повна незалежність Української Народної Республіки.

За деталями та додатковою інформацією звертайтеся до координатора флешмобу Олексія Захарченка: +380975102303, oleksiy.zakharchenko@gmail.com

Благодійний проект "Ми Українці" для підтримки закордонних бібліотек

Видавництво "Ранок" та Всеукраїнський благодійний фонд "Ранок-Україна" запускають благодійний проект "Ми Українці" для підтримки закордонних біблі-

отек, що належать українським діаспорам. Видавництво "Ранок" - лідер у виробництві дитячої та навчальної літератури. Наш асортимент художньої книги налічує близько двох тисяч найменувань.

Можливо, у деяких бібліотеках діаспор бракує сучасної дитячої літератури українською мовою. Ми готові дібрати комплекти потрібних книжок і подарувати їх.

Ми вже багато років поповнюємо бібліотечні фонди нашої країни і хотіли б допомагати дітям, які хочуть вивчати і вдосконалювати мову своїх предків за кордоном. Нам відомо, як трепетно зберігають свої національні традиції вихідці з України, як передають знання рідної мови молодшим поколінням і дбають про формування в них національної свідомості.

Ми сподіваємося на плідну співпрацю, що принесе користь закордон-

ній українській спільноті та допоможе зміцнити зв'язки між українцями у світі.

Книги, які ми передамо безкоштовно, можна вибрати в каталозі на нашому сайті: <http://www.ranok.com.ua/catalogs.html>

Крім того викладачі шкіл діаспори можуть приєднатися до нашого освітнього проекту "Інтерактивна школа". У межах цього проекту, за участю відомих педагогів та авторів українських підручників обговорюються нагальні проблеми виховання і навчання дітей. Зустрічі проходять у формі онлайн-трансляцій, для участі в яких необхідна лише реєстрація. Записи вебінарів у вільному доступі розміщено на сайті <http://interactive.ranok.com.ua/> в розділі "Дистанційні курси".

Директор видавництва "Ранок" і засновник Благодійного Фонду "Ранок-Україна" Віктор Круглов

DJECA ŽELE MIR

Susret s talentiranom djecom iz ATO ratom pogođene zone u Ukrajini

Učenci OŠ Vugrovec-Kašina koji u sklopu izvanredne aktivnosti proučavaju ukrajinsku kulturu i jezik u veleposlanstvu Ukrajine susreli su se s djecom iz ATO ratom pogođene zone u Ukrajini u sklopu projekta "Djeca traže mir"

Građanska udruga "Prominij Ukrajina" provodi međunarodni projekt za djecu pod nazivom "Djeca žele mir". Projekt ima globalni cilj, a to je uspostava mira u Ukrajini i svijetu, a također pomaže talentiranoj djeci iz ATO zone zahvaćene ratom da razvijaju svoje talente te da surađuju s djecom i mladeži iz raznih država svijeta. Djeca iz Ukrajine pobjednici su interaktivnih natjecanja kulturno-društvenog smjera.

U sklopu projekta talentirana djeca iz Ukrajine posjećuju razne države i kroz različite aktivnosti promiču mir. Učenci naše škole imali su priliku susresti se sa sudionicima ovoga projekta u Veleposlanstvu Ukrajine 22. siječnja 2017. godine. na poziv Njegove Ekselencije, veleposlanika Ukrajine u RH, gospodina Oleksandra Levčenka.

Natječaj Lys Mykyta

Na početku susreta pogledali smo snimku koja je prikazivala sudionike natječaja "Lys Mykyta" u kojemu su djeca, pripadnici ukrajinske dijaspeore iz cijeloga svijeta recitirali ovo poznato djelo velikog ukrajinskog pjesnika Ivana Franka. Prikazane su zastave zemalja sudionika pored kojih je pisalo koliko Ukrajinaca živi u toj zemlji. Saznali smo da ih je u SAD-u čak 2000000, dok ih je u Hrvatskoj 4000. Hrvatsku je predstavila učenica iz Vukovara. Projekt je predstavila pobjednica "Eurovizije" Džamala.

Talentirana djeca traže mir

Djeca iz Ukrajine stigla su u pratnji saborskog zastupnika

Ukrajine Dmytra Lubincja koji predstavlja ratom zahvaćeno područje i predsjednika Prominija Dmytra Banaha. U veleposlanstvu su ih dočekali i predstavnici Ukrajinske dijaspeore u Hrvatskoj.

Na početku su nam djeca otpjevala poznatu božićnu ukrajinsku pjesmu i podijelili su nam prekrasne marame u bojama ukrajinske zastave. Pogledali smo prezentaciju o njihovom posjetu Moldaviji i Gruziji. Nakon toga svi smo se predstavili jedni drugima i proveli smo radionicu u kojoj smo na zajednički plakat pisali svoje želje za mir uz simbolične crteže. Dragi gosti razveselili su nas i ukusnim ukrajinskim slatkišima.

Molitva za mir

Nakon Ukrajinskog veleposlanstva krenuli smo do zagrebačke Grkokatoličke konkatedrale. U crkvi nam je župnik pri-

čao o grko-katoličkoj vjeri i djelovanju Ukrajinaca unutar Župe Ćirila i Metoda. Ukrajinci su zapjevali božićne pjesme,

pa smo se svi zajedno slikali. Nakon toga došao je najbolji dio. Išli smo na sok i kekse. Tamo smo molili "Očenaš" za mir

u Ukrajini.

Kod spomenika ukrajinskog genija

Uputili smo se u Travno kako bismo posjetili spomenik velikom ukrajinskom književniku, pjesniku i najvećem nacionalnom simbolu Ukrajine – Tarasu Ševčenku. Kod spomenika smo položili vijenac. Nakon pjevanja himne susret smo završili flash mobom u kojem smo se svi fotografirali držeći slike Ukrajine na kojima je pisalo "Ukraine united".

Patricija Jeličić,

Josipa Butković,

Nikolina Antić

(učenice novinarke OŠ Vugrovec-Kašina)

U Zagrebu svečano obilježen Dan sjedinjenja Ukrajine i uspješno realiziran međunarodni projekt "Djeca mole za mir" te treći međunarodni FLASH-MOB

"UNITED UKRAINE"

U nedjelju 22. siječnja 2017. godine u Zagrebu je svečano obilježen "Denj sobornosti", u prijevodu Dan sjedinjenja Ukrajine.

su pogledali videosnimku Ljvivskog međunarodnog instituta prosvjete i kulture te suradnje s dijasporom o realizaciji međunarodnog projekta "Lys Mykyta iz

slanstvu Ukrajine u RH, svim sudionicima je prezentiran projekt. Između ostalog, navedeno je kako su ovom projektu potporu dali Ministarstvo vanjskih poslova Ukrajine i Ministarstvo mladeži Ukrajine zajedno sa Svjetskim Kongresom ukrajinskih organizacija mladeži, zastupnikom Ukrajinskog parlamenta Dmytrom Lubincem, koji je rodom iz Volnovlaskoga kraja Donecke oblasti, a inicijativu je pokrenula civilna građanska udruga "Zraka Ukrajine" na čelu s Dmytrom Banahom. Projekt pomažu i mnoge druge organizacije i tvrtke u Ukrajini i svijetu.

Projekt je počeo u 2016. godini s realizacijom u Gruziji te nastavio u Moldovi i Grčkoj, a nastavlja se u 2017. godini s prezentacijom prvo u Mađarskoj, onda u Sloveniji i u Hrvatskoj.

Hrvatska je šesta država u kojoj je prezentiran projekt. Projekt "Djeca mole za mir" ima za cilj propagirati i zagovarati postizanje mira u Ukrajini i svijetu. Ukrajinu koja je u ratu, reprezentativno predstavljaju talentirana djeca i mladež iz zone ATO. Ovim međunarodnim projektom želi se pomoći djeci Volnovlaskoga kraja da se povežu s djecom svijeta i uspostave suradnju radi organiziranja raznih manifestacija u kulturi, umjetnosti, obrazovanju, sportu, rekreaciji i slično. Pored navedenih zemalja, projekt se želi prezentirati u Austriji, Češkoj, Slovačkoj, Belgiji, Srbiji, Litvi, Latviji, Estoniji i drugim zemljama. Završni dio projekta treba se održati u srpnju 2017. godine u Ukrajini organizacijom međunarodnog dječjeg taborovanja u Karpatima na koji će doći djeca iz svih zemalja sudionika i koji će imati glazbeni festival te će u ne-

U obilježavanju ovoga značajnoga i povijesnoga datuma za Ukrajinu sa sadržajno bogatim kulturnim programom koji se odvijao na više različitih mjesta u Zagrebu, sudjelovali su predstavnici Ukrajinske nacionalne manjine, Veleposlanstvo Ukrajine u Republici Hrvatskoj, učenici i profesori Osnovne škole "Vugrovec" iz Kašine te gosti i delegacija iz Ukrajine.

U jutarnjim satima u prostorijama Veleposlanstva Ukrajine RH u Voćarskoj 52. u Zagrebu, predstavnici Ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba zajedno s diplomatima Veleposlanstva Ukrajine u RH, dočekali su učenike i profesore OŠ "Vugrovec" iz Kašine koji fakultativno u izvanastavnim aktivnostima proučavaju ukrajinski jezik i ukrajinsku kulturu. Dok se čekalo da iz Ljubljane stignu gosti iz Ukrajine, prisutni

cijeloga svijeta".

Projekt "Lys Mykyta iz cijeloga svijeta" je zamišljen i upriličen u povodu prošlogodišnje 160. obljetnice rođenja ukrajinskog književnika Ivana Franka, u kojemu su mali Ukrajinci od 5 do 11 godina iz 33 države svijeta predstavili recitiranjem i glumom heroje popularne poeme Ivana Franka "Lys Mykyta". Hrvatsku je predstavljala mala Ukrajinka iz Vukovara Anđela Simeunović.

Stigla je delegacija iz Ukrajine koju je predvodio zastupnik u Parlamentu Ukrajine Dmytro Lubinec i Dmytro Banah, predsjednik građanske udruge "Prominij Ukrajine" ("Zraka Ukrajine"), a u delegaciji su bila djeca iz ATO ratom zahvaćene zone u Ukrajini. S njima je bila i Ana Krysjuk, koordinatorica međunarodnog projekta "Djeca mole za mir".

Na samom početku susreta u Velepo-

koliko dana oblikovati svoju koncepciju mira u budućnosti.

Na samom početku, za sve nazočne u Veleposlanstvu Ukrajine gosti iz Ukrajine su svima oko vrata stavili plavo-žute marame i izveli prigodan koncert božićnih pjesama. Potom su prezentirali putem video snimke njihovo gostovanje i prezentiranje projekta u Gruziji i Moldoviji. Druženje djece iz Ukrajine s učenicima i profesorima OŠ "Vugrovec" iz Kašine se nastavilo u zajedničkoj radionici na kojoj su se prvo jedni drugima predstavili a poslije se upisali u kartu prijateljstva Ukrajine i Hrvatske unoseći na kartu svoje crteže s porukama mira. Za vrijeme radionice, predstavnici Ukrajinske nacionalne manjine Slavko Burda, Viktor Filima i veleposlanik Ukrajine Oleksandar Levčenko su razgovarali sa zastupnikom Parlamenta Ukrajine Dmytrom Lubincem. Predstavili su rad ukrajinske manjine u Hrvatskoj, a zastupnik je prenio informacije o situaciji u

Ukrajini.

Druženje se nastavilo zajedničkom posjetom Župi sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu gdje je goste dočekaio župnik Danijel Hranilović sa župljanima. Župnik Danijel Hranilović govorio je o povijesti Grkokatoličke crkve u Hrvatskoj s osvrtom na Križevačku biskupiju. Križevačku biskupiju su za vrijeme Marije Terezije zajedno osnovali žumberački Hrvati i zakarpatski Rusini, a krajem XIX. i početkom XX. stoljeća, za vrijeme Austro-Ugarske monarhije, u Hrvatsku i sjevernu Bosnu dolaze Ukrajinci iz Galicije (Halyčyny). Njihovo priključenje Križevačkoj biskupiji uslijedilo je nakon završetka I. svjetskog rata.

Ravnatelj Osnovne škole "Vugrovec", profesor Vladimir Vuger svim nazočnima u Crkvi sv. Ćirila i Metoda predstavio je rad svoje Škole te pohvalio rad nastavnika i učenika koji proučavaju ukrajinsku kulturu i uče ukrajinski jezik.

Na završetku programa posjete Kon-

katedralnoj grkokatoličkoj crkvi sv. Ćirila i Metoda, ispred oltara napravili su za uspomenu zajedničku fotografiju, a nakon okrijepe i pjevanja božićnih pjesama izmolili molitvu "Očenaš" moleći za sve pale vojne i civilne žrtve u Ukrajini te za mir u Ukrajini i svijetu.

Uslijedilo je razgledanje znamenitosti i spomenika na Gornjem Gradu te odlazak u Novi Zagreb, u Ukrajinsku ulicu, na druženje i okupljanje s drugim sunarodnjacima koji su ih čekali u parku kod spomenika Tarasu Ševčenku. Kod spomenika Tarasu Ševčenku položili su cvijeće, održali i izmijenili pozdravne riječi spominjući "Dan sjedinjenja Ukrajine", zapjevali ukrajinsku himnu, a djeca iz Ukrajine su recitirala poeziju Tarasa Ševčenka.

Na kraju, svi zajedno podržali su III. međunarodni flesh-mob "United Ukraine" i napravili zajedničku fotografiju šaljući u svijet poruku za jedinstvo Ukrajine i zaustavljanje vojne agresije od strane Rusije.

Razgovore i druženje nastavili su na zajedničkom ručku na jezeru i parku Bundek u Zagrebu. Diskutirali su o sudjelovanju na finalnom dijelu međunarodnog projekta "Djeca mole za mir" koji se treba održati u srpnju 2017. godine u Karpatima u Ukrajini. Uz riječi zahvale i želje za sretan povratak u Ukrajinu oprostili smo se našim gostima uručujući svakom od njih za uspomenu mali poklon s hrvatskim simbolima kao znak pažnje te njihovog druženja s nama u Zagrebu.

Slavko Burda

"Noć muzeja" u Zagrebu

● Mješoviti zbor Ćirilo-Methodovog kora

● Muški zbor Ćirilo-Methodovog kora

U sklopu manifestacije "Noć muzeja" u subotu 27. siječnja 2017. godine u jednoj od dvorana Knjižnice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, predstavljen je Ćirilo-Methodov kor Grkokatoličke konkatedralne župe sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu. Važno je napomenuti da većinu članova Ćirilo-Methodovog kora čine žumberački Hrvati, Rusini i Ukrajinci. U malom postotku ima i drugih. Repertoar Ćirilo-Methodovog kora su

uglavnom pjesme sa crkvenim sadržajem i sadržajem bizantsko-slavenske baštine. Pjevaju se i pjesme iz Ukrajine odnosno iz Zakarpaskog kraja te iz Halyčyny.

Za ovu prigodu "Noć muzeja" u Knjižnici HAZU u Zagrebu u prigodi 85. obljetnice uspješnog djelovanja kora priređena je i izložba o kora, a u dvosatnom kulturno-umjetničkom nastupu nastupali su prvo muški zbor, a poslije i mješoviti zbor Ćirilo-Methodovog kora s pje-

vanjem crkveno-slavenskih, liturgijskih, duhovnih, božićnih i drugih prigodnih pjesama. O povijesti zbora, o njegovom repertoaru, članovima i dirigentima od osnivanja do danas govorio je dr. Goran Ivanišević, a o slavensko-bizantskom obredu i o grkokatolicima odnosno o katolicima istočnog obreda govorio je poddakon Livio Marijan, kancelar Križevačke biskupije.

Slavko Burda

Knjiga Jevgenija Paščenka "Hrvatska groblja 1914. – 1918. Karpati, Galicija (Галичина) Bukovina (Буковина)"

Obilježavanje 100. godišnjice Prvog svjetskog rata dalo je poticaj za vraćanje zaboravljenoj temi. Jednim od maglovitih prostora je bilo Istočno bojište, odnosno regija zapadne Ukrajine kroz koja je prolazila istočna fronta. Upravo težnja pokazati hrvatskoj javnosti taj prostor bila je jedna od glavnih motivacija nastanka knjige profesora ukrajinistike Filozofskog fakulteta u Zagrebu Jevgenija Paščenka.

Predstavljanje knjige na Filozofskom fakultetu bilo je jedno u nizu prethodnih promocija. Uradak je objavio Hrvatski državni arhiv koji je istaknuo ovo izdanje na tribini Interlibera prošle godine uz pozorno praćenje brojnih medija (Jutarnji list, Nacional, HRT, TV Mreža) koji su prenijeli fragmente iz knjige, objavili razgovore s autorom. Veliko zanimanje se tumači činjenicom da je u hrvatskom društvu još uvijek živo sjećanje na prošlost koja je ostavila teške traume u društvu. O tome je govorio autor na promociji knjige koju je predstavio pomoćnik ravnatelja Hrvatskog državnog arhiva i urednik knjige Amir

Obhodaš. U arhivu je pohranjena velika zbirka fotografija hrvatskih časnika u tim ukrajinskim regijama. Međutim, taj bogati fundus svjedočenja nije bio dovoljno identificiran jer su mnogi nazivi na pozadini fotografija pisani njemačkim ili poljskim formama nazivlja što je zamagljivalo predodžbu, a pojam same Galicije sve više gubio se u svijesti društva. Kao glavne motive pisanja knjige, profesor Paščenko ističe nužno razjašnjenje "mita" o Galiciji koja svojim imenom nije posve strana hrvatskoj javnosti, ali i dalje stvara krive predodžbe vezano uz geografski položaj. Drugi motiv je književne prirode, a tiče se boravka Miroslava Krležu na Istočnom bojištu u ukrajinskoj Galiciji. Njegov boravak opisan u drami "Galicija", novelama i memoarima svjedoči da je Krležu bio vrlo dobro upoznat s ukrajinskim prilikama.

Knjiga govori o strašnim bitkama na Karpatima 1915. - 1916. godine u kojima su masovno stradavale hrvatske postrojbe. Progodom obilježavanja sto godina od Prvog svjetskog rata, ističe se problematika zaborava i potiskivanja sjećanja kao vrsta obrane od rata. Imajući to u vidu, profesor Paščenko svoju analizu nadopunjuje opsežnom kolekcijom fotografija zaboravljenih spomenika i grobova poginulih hrvatskih vojnika, ali i prikazima od oko 200 fotografija iz Hrvatskog državnog arhiva. Na ovaj način, rad profesora Paščenka uvelike pomaže u rasvjetljavanju povijesne istine, borbi protiv zaborava, ali i produbljivanju ukrajinsko-hrvatskih odnosa. Groblje u selu Glybivka na kojemu počivaju tijela zaboravljenih hrvatskih vojnika danas je uređeno i obnovljeno njima u spomen, a traga se za drugim lokacijama s ciljem obilježavanja bitaka i pogreba. Knjiga predstavlja značajan doprinos malo proučenoj temi te je izazvala zasluženno zanimanje ne samo profesora i studenata već i šire javnosti.

Pavao Jergović, student druge godine ukrajinistike FFZG

УКРАЇНЬСЬКА ВСЕСВІТНЯ КООРДИНАЦІЙНА РАДА

вул. Антоновича, 3-б, Київ, 01004, Україна
тел./факс: (+38 044) 287-22 41,
e-mail: uvkr.org@gmail.com, www.uvkr.org

UKRAINIAN WORLD COORDINATING COUNCIL

Antonovycha Str., 3-b, Kyiv, 01004, Ukraine
fax: (+38 044) 287-22 41,
e-mail: uvkr.org@gmail.com, www.uvkr.org

У травні 2017-го в Києві, окрім Євробачення, відбудуватиметься перший Бізнес Форум Української Діаспори

Українська Всесвітня Координаційна Рада разом з Торгово-Промисловою Палатою України (ТППУ) прийняли рішення провести 18-19 травня 2017 року в Києві перший Бізнес Форум Української Діаспори.

18 травня 2017 року, в перший день Бізнес Форуму, планується проведення пленарного засідання за участю бізнесменів з закордону, української діаспори та з України, на котре запрошуються Прем'єр - Міністр України, представники економічного та фінансового блоку уряду, керівництво митної та інших служб.

В другий день робота в секціях Форуму: експорт та імпорт, аграрна, туристична, інвестиційна, IT технології, тощо.

Робота Бізнес Форуму передбачає налагодження безпосередніх контактів між підприємцями-українцями зі всього світу між собою й партнерами у відповідних галузях в Україні.

Про це говорилося на нараді керівництва УВКР та ТППУ, де було прийнято рішення про створення спільного Оргкомітету із проведення першого Бізнес Форуму

Української Діаспори та направлено звернення за підписами Президента Торгово-Промислової Палати України Генадія Чижикова та Голови Української Всесвітньої Координаційної Ради Михайла Ратушного до Прем'єр - Міністра України Володимира Гройсмана про сприяння та підтримку заходу, з огляду на значимість події й те що в такому форматі Бізнес Форум відбудуватиметься в Україні вперше.

Інформація також є на сайті - <http://www.uvkr.org/news/10331>

Секретаріат УВКР

Održan sastanak u Veleposlanstvu Ukrajine u RH

Dogovorena suradnja u 2017. godini

U Veleposlanstvu Ukrajine u Zagrebu 20. siječnja 2017. godine održan je sastanak predstavnika Ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba i veleposlanika Ukrajine u RH Oleksandra Levčenka. Na sastanku su izmijenjena mišljenja te je dogovorena suradnja za realizaciju zajedničkih aktivnosti u 2017. godini. Predstavnici Ukrajinske nacionalne manjine imali su prigodu upoznati se sa sadržajem Memoranduma (sporazuma) između Kabineta ministara Ukrajine i Svjetskog kongresa Ukrajinaca, potpisanog 27. rujna 2016. godine u Kyjivu. U sadržaju Memoranduma, između ostaloga, dogovorene su zajedničke akcije Ukrajine i Ukrajinaca izvan granica Ukrajine u zaštiti ljudskih, građanskih i nacionalnih prava Ukrajinaca u svijetu, utvrđivanja neovisnosti i suvereniteta Ukrajine, osiguranje njezine teritorijalne cjeline te podrška demokratskim procesima u Ukrajini te njezinoj težnji euroatlantskim integracijama.

Potpisnici Memoranduma razvijati će i podržavati suradnju po pitanju:

- zaštite interesa Ukrajine u svijetu te produbljivanju uzajamne suradnje s vladama država u kojima žive Ukrajinici posebno u promicanju interesa Ukrajine s poslovnim krugovima i financijskim institucijama, razvoju međunarodnih odnosa, razvoju trgovinsko-ekonomskih odnosa Ukrajine s drugim državama,

- humanitarne pomoći stradalim sudionicima Revolucije dostojanstva i stradalnicima od agresije Ruske Federacije, liječenja i oporavka svih kategorija građana koji su sudjelovali u antiterorističkim operacijama, širenju istinitih informacija o Ukrajini, o prioritetima unutarnje i vanjske politike Ukrajine posebno u protivljenju ruskoj propagandi, a također provođenju informacijskih kampanja, razvoju povezanosti između

Ukrajine i Ukrajinaca u inozemstvu u sferi prosvjete i kulture, tjelesne kulture i sporta, nacionalno-patriotskog odgoja i u sferi javnih medija priznavanja Holodomora 1932./33. godine genocidom nad Ukrajinским narodom, izgradnji građanskog društva u Ukrajini te razvoju ukrajinsko građanskog života u dijaspori, očuvanja i razvoja ukrajinskog jezika, protivljenju trgovine ljudima, vanjskoj radnoj migraciji, osiguranje pravnih i organizacijskih akcija zaštite prava građana u inozemstvu.

Memorandum datira iz 2014. godine a za 2017. su ga potpisali premijer ministar Ukrajine Volodymyr Grojsman i predsjednik Svjetskog kongresa Ukrajinca, Eugen Čolij. Potpisnici su se složili da informiraju građanstvo u Ukrajini i u inozemstvu o rezultatima suradnje. Memorandum promatraju kao deklaraciju namjera koja nema pravnih ni financijskih posljedica ili obveza za bilo koga a njegova realizacija je izraz dobre volje i uzajamni pristanak strana potpisnika. Isto tako, moguće su izmjene i dopune Memoranduma ali tek nakon uzajamnog pismenog pristanka obaju strana te oformljenog posebnog aneksa koji će biti njegov neraskidivi dio.

Nakon upoznavanja s dokumentom Memoranduma uslijedili su dogovori oko konkretiziranja nekih akcija i aktivnosti u Hrvatskoj u 2017. godini. Istaknuto je da se u proteklom godinama pristupilo zajedničkim akcijama predstavnika Ukrajinske nacionalne manjine u Hrvatskoj i Veleposlanstva Ukrajine u RH što je rezultiralo uspješnom realizacijom više projekata sukladno postignutom dogovoru oko realizacije plana Memoranduma.

U 2014. godini uspješno je realiziran projekt uz pomoć Vlade RH po pitanju liječenja i rehabilitacije ranjenih vojnika, pripadnika oružanih snaga

Ukrajine, a također je uspješno provedena humanitarna pomoć u prikupljanju novca te su kupljene tople vojničke odore za specijalne postrojbe oružanih snaga Ukrajine. U 2015. i 2016. godini uspješno je realiziran humanitarni projekt ozdravljenja i oporavka djece i pripadnika oružanih snaga iz Ukrajine na Jadranskom moru uz materijalnu i financijsku pomoć velikog broja donatora iz svih dijelova Hrvatske. U te dvije godine u Hrvatskoj je na oporavku boravilo oko 1300 djece i oko 150 odraslih osoba. Ovaj humanitarni projekt nastaviti će se i u 2017. godini. U protekloj 2016. godini također su bili realizirani i neki drugi projekti kao što su: podrška za oslobođenje i puštanje na slobodu pilotkinje Nadije Savčenko, međunarodni projekt "Djeca mole za mir u svijetu" i drugi. Posebno treba istaknuti rad Veleposlanstva Ukrajine u RH na širenju istine o Ukrajini i suprostanavljanju ruskoj propagandi. Veleposlanstvo Ukrajine u RH, a posebno veleposlanik Oleksandar Levčenko je tijekom prošle godine bio prisutan u svim medijima, jednako na radio-televiziji. O situaciji u Ukrajini objavljeno je 45 članaka u Hrvatskoj, 10 članka u Bosni i Hercegovini, a bilo je oko 20 nastupa i danih izjava na televiziji te oko 30 održanih susreta, predavanja ili tribina diljem Hrvatske.

U nastavku razgovora s predstavnicima Ukrajinske nacionalne manjine u Gradu Zagrebu, među kojima su bili Slavko Burda, potpredsjednik Ukrajinske zajednice RH i predsjednik UKPD "Kobzar" -Zagreb, bivši saborski zastupnik Boris Graljuk, počasni predsjednik Hrvatsko-ukrajinskog društva Teodor Fricki te tajnica predstavnika Ukrajinske nacionalne manjine u Gradu Zagrebu, Irena Nagy dogovoreno je nekoliko projekata u 2017. godini.

U 2017. godini se planira obilježavanje 100. godina od proglašenja Centralne rade - Ukrajinske Narodne Republike i 95. godina od osnivanja ukrajinske "Prosvite" u Hrvatskoj. Sudionici na razgovoru u Veleposlanstvu Ukrajine u Zagrebu složili su se da će u aktivnostima u 2017. godini prioritetno i posebno mjesto imati hrvatsko priznavanje Holodomora 1932./33. godine aktom genocida nad ukrajinskim narodom. Na kraju sastanka, u povodu Dana sjedinjenja Ukrajine te podrški III. međunarodnog flash-moba "United Ukraine" napravljena je zajednička fotografija koja je poslana u svijet.

Slavko Burda

Održana Izborna skupština KPD Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani

25 godina aktivnog rada ukrajinske udruge u Lipovljanima

Nakon četiri godine rada Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani pod rukovodstvom dosadašnjeg Predsjedništva, dana 28. siječnja 2017. godine održana je Izborna skupština te su predloženi novi članovi Predsjedništva i Nadzornog odbora.

Nakon pjevanja himni RH i Ukrajine u izvedbi pjevačke skupine "Karpata", predsjednik Udruge Ivan Semenjuk pozdravio je stotinjak nazočnih članova

Društva i zahvalio im se na odazivu na Izbornu skupštinu, a poseban pozdrav je upućen gostima: načelniku Općine Lipovljani Mariu Ribaru, župniku Grkokatoličke crkve sv. Ane Igoru Fedešenu, predsjedniku umirovljenika Miroslavu Horvatu, predsjedniku Matice Slovačke Josipu Krajčiju, izaslanicima KUD-a "Lipa" i "Češke besede", te predsjednici Mješovitog pjevačkog zbora "Lira" Lipovljani Nevenki Zorić.

Pjevačka skupina "Karpata" je otpje-

vala ukrajinske pjesme dok su članovi mlađe plesne skupine otplesali ukrajinski ples "Kozáčok".

Prije početka programa, na prijedlog predsjednika Društva, minutom šutnje odana je počast i sjećanje na umrle članove ovoga Društva. Nakon toga, jednoglasno su usvojeni predloženi dnevni red, radno predsjedništvo, zapisničar i ovjervitelji zapisnika, te članovi verifikacijske i kandidacijske komisije.

Izvještaj o radu KPD Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani tijekom 2016. godine podnio je predsjednik Društva, Financijsko izvješće za 2016. godinu podnijela je tajnica a Izvješće o provedenom nadzoru podnio je predsjednik Nadzornog odbora. Sva su izvješća jednoglasno usvojena.

Nadalje, predloženi su Plan rada i Financijski plan za 2017. g. koje su nazočni članovi jednoglasno prihvatili.

Sukladno Odluci Predsjedništva od 20. siječnja 2017. godine, predsjednik Kandidacijske komisije razriježio je dosadašnje članove i predložio članove novog Predsjedništva i Nadzornog odbora.

U skladu s odredbama Statuta ovoga Društva, za predsjedništvo su predloženi: Ivan Semenjuk, Mirko Fedak, Zoran Gaćeša, Štefka Semenjuk, Ankica Mrkša, Štefica Hoško, Zlatko Knjižek, Ankica Holovčuk, Mira Ardan, Martina Lasek, Marica Šegotić.

Na prvoj sjednici novoga Predsjedništva biti će izabran predsjednik, potpredsjednik, tajnik i blagajnik društva. U Nadzorni odbor predloženi su: Ivica Ardan, Bogdan Hnatjuk, Natalija Lasek. Oba prijedloga data su na diskusiju i usvajanje, te su prijedlozi jednoglasno usvojeni.

Ivan Semenjuk

Održana Izvanredna skupština UKPD "Ivan Franko" - Vukovar

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Ivan Franko" - Vukovar 28. prosinca 2016. godine na adresi SR Njemačke 233.a, Vukovar održalo je izvanrednu Skupštinu. Skupština je započela s radom nakon intoniranja himni Republike Hrvatske i Ukrajine. Skupštini je nazočilo 60 članova Udruge.

Skupštinu je otvorio predsjednik Igor Semenjuk, pozdravivši sve prisutne među kojima su bili i uvaženi uzvanici.

Dnevni red je jednoglasno usvojen, kao i prijedlozi za izbor radnih tijela Skupštine. Za radno predsjedništvo bili su izabrani Vladimir Matušinski, Marija Semenjuk Simeunović, Igor Semenjuk.

Za verifikacijsku komisiju: Anita Nađ i Marijana Vovk.

Marija Semenjuk Simeunović je prezentirala prisutnima Financijski plan prihoda i rashoda te program rada UKPD "Ivan Franko" Vukovar za 2017. godinu, sukladno Zakonu o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. U izlaganju je naglasila da je upravo radi usvajanja tog plana i sazvana izvanredna skupština obzirom da je za

sve udruge koje su obveznice vođenja dvojnog knjigovodstva rok za usvajanje financijskog plana do 31. prosinca tekuće godine za sljedeću godinu.

Financijski plan i program rada UKPD "Ivan Franko" - Vukovar za 2017. godinu poslije rasprave bio je jednoglasno prihvaćen.

Tajnica je upoznala prisutne s novim kriterijima Savjeta za nacionalne manji-

ne RH i kako će to utjecati na rad udruge. Po završetku radnog dijela Skupštine, prigodni božićni program izveli su članovi Dječje skupine ukrajinskog narodnog stvaralaštva "Sonečko". Nakon nastupa djeci su za aktivan rad podijeljeni darovi koje su članovi Udruge pripremili uz financijsku potporu Predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije te Općine Bogdanovci.

Tetjana Ramač

Bogatiji za još jednog člana! *U Splitu osnovano Ukrajinsko društvo "Vatra"*

Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske, kao krovna organizacija ukrajinskih udruga u Hrvatskoj, u ovoj godini bogatija je za još jednu udruhu članicu. Naime, u okrilje Zajednice priključilo se Društvo za ukrajinsku kulturu Dalmacije "Vatra" iz Splita. Udruga je osnovana 2013. godine pod nazivom Hrvatsko-ukrajinsko društvo Split, a krajem prošle godine preimenovana je u novi naziv.

Udruga djeluje na očuvanju i njegovanju ukrajinske kulture i običaja, na polju promicanja, razvitka i unapređenja kulturnih i društvenih odnosa između Hrvatske i Ukrajine, te programu međunarodne suradnje i uključivanja u rad srodnih društava u Hrvatskoj i Ukrajini.

Iza njih su brojne manifestacije i aktivnosti: izložba fotografija Ljviva, izložba-revija ukrajinskih narodnih nošnji, izložba slika ukrajinske naive "Petrikivski rospis", uskrsna radionica oslikavanja pisanica na tradicionalni ukrajinski način, radionice ukrajinskog narodnog veza, Dani Hrvatsko-ukrajinskog prijateljstva u Dalmaciji iz kojih ističemo izložbu slika počasnog člana Društva za ukrajinsku kulturu Dalmacije "Vatra" iz Splita Stipe Tokića i koncert jedinstvenog ženskog ansambla banduristica "Čarobne strune" iz Ljviva. Osim organizacije ovih događaja, udruga organizira podučavanje djece ukrajinskom jeziku i upoznavanje s narodnim stvaralaštvom Ukrajinaca, običajima, tradicijom i načinom života te obilježava datume od značaja

za ukrajinski narod i dijasporu. Poput Ukrajinske zajednice RH i njenih udruga članica i ova udruga je sudjelovala u brojnim zajedničkim projektima od značaja za ukrajinsku nacionalnu manjinu u Hrvatskoj ali i pružanju potpore narodu u Ukrajini. Slijedom toga potrebno je istaknuti sudjelovanje na svečanom otvorenju spomenika Tarasu Ševčenku u Zagrebu, Hrvatsko-ukrajinskom gospodarskom forumu, volontiranju u okviru humanitarne akcije za djecu poginulih branitelja i izbjeglica iz Ukrajine.

Predsjednica udruge Svitlana Repina prilikom priključenja Ukrajinskoj zajednici RH izjavila je kako članovi kroz udruhu kao pravnu osobu nastoje djelovati u okrilju Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske na globalnoj razini.

ni, kako bi zajedno pridonijeli razvoju i promoviranju ukrajinskih tradicija i kulture na području Republike Hrvatske.

Udruga danas broji više od 30 članova, uglavnom mlađe populacije koji

žele i imaju potrebu u što većoj mjeri prenijeti znanje jezika, običaja i kulturne tradicije svojoj djeci čineći to na inovativan i interaktivan način.

Sinergijom sa ostalim udrugama i članovima u Zajednici, uz potporu i

suradnju s nadležnim institucijama, stvaraju se kvalitetne pretpostavke za ostvarivanje kulturne autonomije Ukrajinaca koji su na prostorima Hrvatske već više od stotinu godina.

Marija S. Simeunović

Na Krku obilježena 25. obljetnica uspostave diplomatskih odnosa između Ukrajine i Hrvatske

● Poklon iz Lipika

● Olga Kaminska

Organizaciji Veleposlanstva Ukrajine u Republici Hrvatskoj 24. veljače 2017. godine na otoku Krku, u Malinskoj, hotelu "Malvin" održano je obilježavanje 25. obljetnice uspostave diplomatskih odnosa između Hrvatske i Ukrajine. Hrvatska je priznala neovisnu Ukrajinu 5. prosinca 1991. godine, a Ukrajina je priznala neovisnu Hrvatsku 11. prosinca 1991. godine. Službeni diplomatski odnosi uspostavljeni su 18. veljače 1992. godine. Hrvatska je u prostorijama trgovačkog predstavništva "ASTRE" u Kyjivu otvorila Otpravništvo poslova, a ubrzo nakon toga i Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Kyjivu, u ulici Artemova 51 i u toj zgradi se nalazi i dan danas. Prvi otpravnih poslova RH u Ukrajini je bio mr. Iviča Trnokop, tadašnji direktor "ASTRE", a prvi hrvatski veleposlanik u Ukrajini je bio Onesin Cvitan. Ukrajina je tek 1995. godine otvorila Veleposlanstvo Ukrajine u Zagrebu u Preradovićevoj ulici, a nakon nekoliko mjeseci preselili su u novu zgradu u Zagrebu, u Voćarsku 52. U toj se zgradi i danas nalazi Veleposlanstvo Ukrajine u RH. Prvi veleposlanik Ukrajine u Hrvatskoj je bio Anatolij Šostak.

Obostranim priznanjem, uspostavom veleposlanstava u Kyjivu i Zagrebu te uspostavom diplomatskih i bilateralnih odnosa između Ukrajine i Hrvatske, svestrani odnosi stalno se razvijaju i unapređuju da bi danas dostigli visoku razinu prijateljstva i suradnje hrvatskoga i ukrajinskoga naroda, prijateljstvo i suradnju neovisnih i suverenih država Hrvatske i Ukrajine.

Današnji veleposlanik Oleksandar Levčenko je peti veleposlanik Ukrajine u RH koji se nalazio na čelu diplomatske misije u Hrvatskoj.

Domaćin obilježavanja 25. obljetnice uspostave diplomatskih odnosa bio je počasni konzul Ukrajine u Republici Hrvatskoj Nikola Turčić, hrvatski poduzetnik koji je i vlasnik Hotela "Malvin" u Malinskoj na otoku Krku.

S obzirom da je veleposlaniku Ukrajine u Republici Hrvatskoj Oleksandru Levčenko istekao mandat u diplomatskoj misiji, bila je to prigoda i da se s njime oprostimo. Nekoliko dana prije toga, u ponedjeljak, 21. veljače 2017. godine predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar Kitarović primila je u oproštajni posjet N.J.E. gospodina Oleksandra Levčenko.

U svečanoj dvorani hotela "Malvin" u Malinskoj na otoku Krku okupio se veliki broj gostiju i uzvanika, predstavnika hrvatskih vlasti, diplomatskog kora, narodne diplomacije i predstavnika ukrajinske dijaspeore u Hrvatskoj. Nakon što je veleposlanik Oleksandar Levčenko sve nazočne pozdravio i poželio svima dobrodošlicu, u svom prigodnom govoru spomenuo je uspostavu te se osvrnuo na minulih 25. godina uspješne diplomatske suradnje između Ukrajine i Hrvatske. U ime Veleposlanstva Ukrajine, diplomat Jurij Lisenko se zahvalio veleposlaniku Oleksandru Levčenko na ustrajnom radu i suradnji u proteklih šest godina u diplomatskoj misiji u Hrvatskoj te mu poželio u ime svih djelatnika Veleposlanstva Ukrajine daljnje uspjehe u nje-
vom poslu.

vom poslu.

Nakon uspostave neovisne i suverene Hrvatske, u Republici Hrvatskoj je osnovana Koordinacija hrvatskog prijateljstva prema drugim zemljama. Bio je to jedan vid rada i mogućnost djelovanja višestrane službene narodne diplomacije koja i danas traje. U okviru društava prijateljstva formirana su i društva hrvatsko-ukrajinskog prijateljstva. Tako je prvo u Kyjivu, odmah nakon uspostave diplomatskih odnosa, osnovano 28. veljače 1992. godine Ukrajinsko-hrvatsko društvo. Za prvog predsjednika izabran je dr. Oleksandr Paščenko, a po njegovom dolasku i radu u diplomaciji u Hrvatskoj izabran je novi predsjednik Anatolij Razdihovskij. U Hrvatskoj je prvo društvo osnovano 31. ožujka 1992. godine kao Hrvatsko-rusko-ukrajinsko i bjelorusko društvo, a tek nakon otvaranja Veleposlanstva u Hrvatskoj 1995. godine, 30. rujna iste godine osnovano je i Hrvatsko-ukrajinsko društvo koje je i danas aktivno i koje zajedno s Veleposlanstvom Ukrajine u RH ostvaruje veoma uspješnu kontinuiranu aktivnost zahvaljujući dobrim i prijateljskim odnosima i veoma uspješnoj suradnji. Bila je to prigoda da se u ime Koordinacije društva prijateljstva zahvali i veleposlaniku Oleksandru Levčenko. U ime Koordinacije riječi zahvale s prigodnim počasnim poveljama oprostili su se generalni tajnik Andrija Karafilipović i predsjednik Glavnog odbora dr. Stjepan Hajmer. U ime Hrvatsko-ukrajinskog društva i nazočnih članova Glavnog odbora Božidara Markuša i Marijana Karlića riječi

● Orest Šurgot, violinist

zahvale u ime predsjednika Stjepana Mešića koji je bio spriječen nazočiti proslavi, uputio je prvi dopredsjednik Hrvatsko-ukrajinskog društva Slavko Burda koji je veleposlaniku Ukrajine Oleksandru Levčenk u pored riječi zahvale uručio i

Povelju za njegov doprinos u razvoju i suradnji prijateljskih odnosa hrvatskog i ukrajinskog naroda.

Miroslav Kirinčić je u ime Saveza antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske veleposlaniku Oleksandru Levčenk u uručio najviše priznanje - Povelju Saveza za njegov doprinos afirmaciji antifašističkih vrijednosti i razvijanje ljudskih prava i demokracije.

Delegacija grada Lipika i Društvo hrvatsko-ukrajinskog prijateljstva na čelu s gradonačelnikom Lipika Vinko Kasana i predsjednikom Vijeća Ivanom Molnarem te predsjednicom Hrvatsko-ukrajinskog društva gđom Irenom Matvijević zahvalili su se veleposlaniku Levčenk u na uspješnoj i prijateljskoj suradnji te mu uručili prigodne poklone.

U nastavku svečanosti izveden je kulturno-umjetnički program u izvedbi

primadone Olge Kaminske i glazbenika Hrvatsko-narodnog kazališta plemenitog Ivana Zajca iz Rijeke te izvedbi poznatih djela na violini poznatog violiniste Zagrebačke filharmonije, prof. Oresta Šurgota uz pratnju pijaniste Igora Starčevića.

Nakon večere, u neformalnom veselom druženju s izvedbama narodnih ukrajinskih pjesama nastupili su članovi ansambla "Kobzar" iz Zagreba i ansambla "Kaljinka" iz Rijeke.

Svi koji su bili nazočni u Hotelu "Malvin" izrazili su zahvalnost veleposlaniku Oleksandru Levčenk u na njegovom osobnom doprinosu u razvoju prijateljskih odnosa i suradnje ukrajinskoga i hrvatskoga naroda te mu poželjeli sretan povratak u Ukrajinu i nastavak njegove uspješne diplomatske misije.

Slavko Burda

Урочисте прийняття з нагоди 25-ї річниці встановлення дипломатичних відносин між Україною та Хорватією

У місті Малинська на острові Крк 24 лютого 2017 року відбулося урочисте прийняття

з нагоди 25-ї річниці встановлення дипломатичних відносин між Києвом та Загребом, організоване

Посольством та Почесним консулом України в РХ Ніколою Турчичем. З промовою виступив Посол Олександр Левченко, який висловив щирю подяку Хорватії й хорватському народові за політичну, експертну й гуманітарну допомогу Україні, яка змушена сьогодні боронити свою незалежність та територіальну цілісність. Прийняття вшанували своєю присутністю численні друзі України – офіційні особи, представники жупаній, хорватської громадськості, української національної меншини та посли іноземних держав.

У рамках свята відбувся концерт, на якому виступили визначні українські митці – оперна солістка Ольга Камінська та скрипаль Орест Шургот.

Посольство України в РХ

У Загребі вшановано пам'ять Великого Кобзаря

У Загребі 10 березня 2017 року Міністр з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб Вадим Черниш, Посол України в Республіці Хорватія Олександр Левченко та активісти українських громадських організацій РХ поклали квіти до пам'ятника Тарасу Шевченку на вулиці Українській у Загребі. Звернувшись до присутніх, В. Черниш наголосив, що встановлення пам'ятника Кобзареві у Загребі є свідченням особливо тісної дружби, яка століттями пов'язує український та хорватський народи.

Посол Олександр Левченко у своєму виступі відзначив, що слово Тараса Шевченка і сьогодні об'єднує в одну сім'ю українців всього світу.

Посольство України в Республіці Хорватія

Президент Республіки Хорватія Колінда Грабар-Кітарович прийняла Посла України в РХ Олександра Левченка

У Загребі 21 лютого 2017 року Посол України в Республіці Хорватія Олександр Левченко у зв'язку із завершенням своєї дипломатичної місії в Республіці Хорватія був прийнятий Президентом Республіки Хорватія Коліндою Грабар-Кітарович.

Посол висловив подяку за послідовну й принципову підтримку Хор-

ватією суверенітету й територіальності цілісності України, готовність ділитися з Україною своїм досвідом мирної реінтеграції тимчасово окупованих регіонів, за сприяння європейській та євроатлантичній інтеграції, а також за проведення масштабних гуманітарних акцій в організації відпочинку на Адріатиці українських дітей та воїнів АТО. Олександр Левченко наголосив, що в Києві надзвичайно високо

цінують українсько-хорватське партнерство, важливою складовою якого є розвиток діалогу на найвищому рівні.

Президент Колінда Грабар-Кітарович подякувала Послові за значний внесок у розбудову українсько-хорватських дружніх відносин, а також попросила передати щирі вітання Президентові України Петру Порошенку.

Посольство України в Республіці Хорватія

Predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović primila u oproštajni posjet veleposlanika Ukrajine Oleksandra Levčenk

U Zagrebu je 21. veljače 2017. godine predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović primila u oproštajni posjet veleposlanika Ukrajine Oleksandra Levčenk

kojemu je istekao mandat diplomatske misije u Hrvatskoj. Gospodin Levčenko izrazio je zahvalnost na dosljednoj i principijelnoj podršci od strane Republike Hrvatske suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine, na spremnosti Hrvatske podijeliti s Ukrajinom svoja iskustva mirne reintegracije privremeno okupiranih područja, na potpori euroatlantskim in-

tegracijama, kao i na organizaciji velikih humanitarnih akcija odmora i rehabilitacije ukrajinskih branitelja i djece na Jadranu. Oleksandr Levchenko je naglasio da u Kyjivu izuzetno cijene ukrajinsko-hrvatsko partnerstvo kao važnu sastavnicu kojemu je razvitak dijaloga na najvišoj razini.

Predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović zahvalila je veleposlaniku Ukrajine u RH na značajnom doprinosu u izgradnji ukrajinsko-hrvatskih prijateljskih odnosa te uputila srdačne pozdrave predsjedniku Ukrajine Petru Porošenk

Veleposlanstvo Ukrajine u Republici Hrvatskoj

Održana 60. sjednica Predsjedništva Ukrajinske zajednice RH

U Slavskom Brodu je 12. ožujka 2017. godine održana 60. sjednica Predsjedništva Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske. Nazočne je pozdravio predsjednik Ukrajinske zajednice RH Mihajlo Semenjuk koji je predsjedavao sjednicom.

Prioritetna pitanja dnevnog reda bila su: održavanje Ljetne škole za ukrajinski jezik i kulturu, problematika prostora za rad udruga članica Ukrajinske zajednice RH, dopis Hrvatskom saboru o priznavanju Deklaracije o osudi Holodomora kao genocidnog zločina protiv ukrajinskog naroda, Ukrajinska zajednica kao partner u projektima za sufinanciranje

programa udruga članica, sudjelovanje delegata UZRH na obilježavanju 50. obljetnice Svjetskog Kongresa Ukrajinaca u Kyjivu od 25. - 26. kolovoza 2017. ili u Ljvivu 27. - 29. kolovoza 2017. godine, kupovina knjiga za potrebe škola u kojima se izučava ukrajinski jezik i kultura po Modelu C, kao i za potrebe udruga članica Ukrajinske zajednice RH.

Na sjednici je prezentirano i jednoglasno usvojeno Izvješće o radu i financijskom poslovanju Ukrajinske zajednice RH za 2016. godinu. Provedena je rasprava oko održavanja Ljetne škole. Kao odgovorna osoba za organizaciju Ljetne škole za ukrajinski jezik i kulturu pred-

ložen je Vlado Karešin iz Slavnskog Broda, dok je za nastavni plan i program odgovorna Tetjana Kočnjeva Ramač iz Vukovara. Raspravljalo se i o revitalizaciji te pokretanju nastave za ukrajinski jezik i kulturu po Modelu C u Zagrebu i drugim mjestima. Donesena je odluka o potenciranju Zajednice prema Hrvatskom saboru po pitanju priznavanja Holodomora u Ukrajini kao genocida nad ukrajinskim narodom. Predloženo je da delegati Zajednice sudjeluju u Ljvivu na obilježavanju 50. obljetnice Svjetskog Kongresa Ukrajinaca.

Mihajlo Semenjuk obavijestio je prisutne o kupljenim knjigama u Ukrajini uz financijsku potporu Veleposlanstva Ukrajine u RH za potrebe nastave materinskog jezika po Modelu C u školama.

Vlado Karešin obavijestio je prisutne o organizaciji sedmodnevnog turističkog putovanja u Ukrajinu početkom kolovoza te pozvao sve zainteresirane da se prijave. Željko Has je naglasio da će se Središnja manifestacija Ukrajinaca u Hrvatskoj ove godine održati sredinom rujna u Kaniži.

Oksana Martinjuk

Лист до Президента України

Світовий Конгрес Українців

Ukrainian World Congress

Шановний пане Президенте!

Світовий Конгрес Українців (СКУ) загально ознайомився з поданим 13 березня 2017 р. до Верховної Ради України Проектом Закону про внесення змін до Закону України “Про громадянство України” щодо реалізації права змінити громадянство” (далі Проект Закону), прийняття якого мало б дуже негативні наслідки для численної частини української діаспори.

У першій мірі СКУ був би вдячний за з’ясування підстав для внесення таких значних змін в законодавство України, які обмежують права громадян України, оскільки Пояснювальна записка до Проекту Закону не дає вичерпної відповіді на це питання.

Нашу увагу зокрема привернули наступні рядки Пояснювальної записки щодо обґрунтування

необхідності прийняття Проекту Закону: “Однак перебування громадян України також і в громадянстві іноземної держави, зокрема тих, які перебувають на публіч-

ній службі, створює певні ризики для національної безпеки України”.

У зв’язку з таким твердженням у Пояснювальній записці виникає питання, чому Проект Закону охоплює ширше коло осіб, ніж тих, “які перебувають на публічній службі”.

СКУ також стурбований відповідністю Проекту Закону до Конституції України, а зокрема її статтям:

Стаття 22. Права і свободи людини і громадянина, закріплені цією Конституцією, не є вичерпними.

Конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані.

При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

Стаття 25. Громадянин України не може бути позбавлений громадянства і права змінити громадянство.

Громадянин України не може бути вигнаний за межі України або виданий іншій державі.

Україна гарантує піклування та захист своїм громадянам, які перебувають за її межами.

Стаття 58. Закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом’якшують або скасовують відповідальність особи.

Ніхто не може відповідати за діяння, які на час їх вчинення не визнавалися законом як Правопорушень.

З огляду на викладене вище, СКУ як виразник інтересів багатомільйонної української діаспори, що є інтегральною частиною українського народу, просить Вас призначити публічні слухання для ґрунтовного обговорення на відповідному державному рівні Проекту Закону за участю експертів та громадянського суспільства в Україні і діаспорі, включно й СКУ.

СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ президент Євген Чолій

Заява Української Всесвітньої Координаційної Ради з приводу внесення змін в Закон “Про громадянство в Україні”

Укrajнська Всесвітня Координаційна Рада вважає шкідливими й небезпечними зміни, що пропонуються Президентом України до Закону “Про громадянство України”, щодо реалізації права зміни громадянства. Такі зміни можуть призвести до втрати громадянства України сотень тисяч українських громадян, котрі багато років знаходяться у вимушеній міграції за межами Батьківщини.

УВКР визнає, що чинне законодавство України про громадянство застаріло і не враховує нових реальностей міжнародного права.

Без сумніву, необхідно вносити зміни в законодавство, щоб унеможливити громадянам інших держав або особам, котрі, окрім українського громадянства мають інші – ставати народними депутатами України, державними чиновниками найвищого рівня, що допущені до розподілу бюджетних коштів та прийняття політичних рішень.

Звичайно, за такі порушення необхідно не лише позбавляти депутатських мандатів і звільняти із займаних посад, а й притягати до кримінальної відповідальності. Події останніх років засвідчують, що громадянство інших країн часто використовується державними

чиновниками в Україні для уникнення від відповідальності.

Водночас, в умовах масової міграції й зменшення чисельності населення України, що не припиняється: прийняття вказаних змін в системі законодавства України про громадянство може призвести до штучного вилучення з категорії українських громадян значної кількості наших співвітчизників, що проживають закордоном, або не зі своєї волі опинились на тимчасово окупованих територіях, але засвідчують свою приналежність до українського народу й українського громадянства.

Голова УВКР Михайло Ратушний

В Україні розпочався рік Японії

Петро Порошенко зустрівся із послом Японії Сігекі Сумі. Під час зустрічі український президент підписав указ про відзначення Року Японії. "Це є дуже символічним, що Рік Японії в Україні буде відбуватися в 25-у річницю встановлення дипломатичних стосунків між нашими країнами", - сказав Порошенко. Президент України переконаний, що цього року Японія спростить для українців умови отримання візи

і збільшить інвестиції в економіку України. "Якщо великі компанії почали інвестувати в Україну, це означає, що й інші компанії будуть вкладати кошти у вашу країну", - запевнив японський посол. Також Петро Порошенко запросив японського президента Сіндзо Абе відвідати Україну.

Україна після Євромайдану отримала від Японії суттєву фінансову допомогу. Із 2014 року українцям на реформи виділили 1,85 млрд. \$.

Обрано офіційний логотип "Року Японії в Україні" у рамках 25-ої річниці встановлення дипломатичних відносин між Японією і Україною

Цей логотип створений японським графічним дизайнером паном Томоо Кавай, який проживає у префектурі Шіга. Головним мотивом у цьому логотипі стали національні прапори обох країн. Хіномару* і пасхальне яйце притуляють-

ся один до одного, чим символізують дружні відносини між Японією та Україною. Даний дизайн було обрано серед 32 інших пропозицій, представлених на розгляд Посольства Японії у період від 22 серпня до 7 жовтня цього року. Сподіваємося, що цей

офіційний логотип буде широко використовуватись для проведення різноманітних заходів та рекламних кампаній у рамках святкування "Року Японії в Україні". *Хіномару - японська назва прапору Японії.

Посольство Японії в Україні

Japan je jedina država Azije koja podržava sankcije protiv Rusije zbog aneksije Krima

Veleposlanik Japana u Ukrajini Šigeki Sumi rekao je da je Japan jedina država u Aziji koja je poduzela sankcije protiv Rusije zbog okupacije Krima i rata na istoku Ukrajine. U svom prigodnom govoru tijekom obilježavanja 25. godišnjice priznanja Japana Ukrajine kao samostalne i neovisne države, veleposlanik Japana naglasio je da je on sretan jer se odnos Ukrajine i Japana unaprijedio za ovih 25 godina naročito u zadnje tri godine, poslije revolucije

na Majdanu. "Za Japan, važan prioritet je podrška za reforme u Ukrajini u područjima kao što su financije, zdravlje, borba protiv korupcije i razvoj stabilne demokracije" - naglasio je veleposlanik Šigeki Sumi. Diplomata je također rekao da je 2015. godine stvorena skupina za podršku Ukrajini, koju su nazvali "Velika sedmica" (G7). Skupina se sastoji od veleposlanika država G7 u Ukrajini. U 2016. godini Japan je bio glavni u skupini G7. Gospodin Šigeki Sumi u 2016.

godini bio je predsjednik skupine G7. Japan kao član "Velike sedmice" i dalje će podržavati Ukrajinu u provedbi reformi" - rekao je veleposlanik. "2017. godina proglašena je "Godina Japana u Ukrajini." Kao što je planirano mnoge aktivnosti u svim dijelovima Ukrajine, iskreno se nadam da će Ukrajinci upoznati Japan i uživati će u kulturi naše zemlje" - zaključio je veleposlanik Japana u Ukrajini.

S ukrajinskog prevela Maja Krasnopjurka

2017. godina proglašena je „Godina Japana u Ukrajini“

U Ukrajini počela godina Japana

Predsjednik Ukrajine Petro Porošenko se susreo s veleposlanikom Japana Šigekijem Sumijem. Za vrijeme susreta ukrajinski predsjednik je potpisao ugovor o obilježavanju Godine Japana u Ukrajini. Predsjednik Porošenko je naglasio "To je jako simbolično što će Godina Japana u Ukrajini biti 2017.

godine isto kao i 25. obljetnica uspostave diplomatskih odnosa između Ukrajine i Japana". Predsjednik Ukrajine je siguran da će Japan pojednostaviti dobivanje vize za Ukrajinke i povećati će investicije u gospodarstvu Ukrajine. Veleposlanik Japana rekao je: „Ako su najveća poduzeća već počela ulagati u Ukrajinu onda će i

ostala". Petro Porošenko je pozvao predsjednika Japana Sindza Abea da posjeti Ukrajinu. Ukrajina je poslije Revolucije Dostojanstva na središnjem trgu u Kyjivu dobila od Japana veliku financijsku pomoć, od 2014. godine Ukrajinacima je dodijeljeno za reforme 1,85 milijardi dolara.

S ukrajinskog prevela Maja Krasnopjurka

Odabran službeni logotip „Godine Japana u Ukrajini“ u okviru uspostave diplomatskih odnosa između Ukrajine i Japana

Logotip je izradio japanski grafički dizajner Tomo Kawai. Glavni motiv logotipa su zastave obje države. Hinomaru (naziv za japansku zastavu) i ukrajinsko uskršnje jaje naslonjeni jedno na drugo simboliziraju prijateljski odnos između Japana i Ukrajine. Logotip

je odabran veleposlanstvom Japana između 32 različita ponuđena dizajna. Svi vjeruju da će se ovaj logotip koristiti za održavanje različitih kulturnih događaja i reklama u okviru održavanja Godine Japana u Ukrajini.

S ukrajinskog preveo Domagoj Koropatnicki

Predstavljamo mlade hrvatske Ukrajiniste

Studenti 5. godine Ukrajinistike Filozofskog fakulteta u Zagrebu sudjeluju u prevodenju tekstova koji su tematski ujedinjeni u prikazu regija Ukrajine a potom objavljuju u knjigama biblioteke Ucrainiana Croatica. Tako su u projektu "Put kroz Ukrajinu" prijevodom znanstvenih radova objavljene knjige

"Zakarpats'ka Ukrajina" (2013.), "Ukrajinski Karpati" (2014.) i "Ukrajinska Galicija" (2015.). Ove godine očekuje se objavljivanje prijevoda s ukrajinskog u knjigama "Prikipatska Galicija", "Kulturna svetišta Karpata", "Bukovina". U radovima o Bukovini posebno je zanimljiv prikaz Hotynske bitke koja je inspirirala

velikog Dubrovčana Ivana Gundulića na pisanje poeme "Osman". Student Bruno Robert Kirinić je izabrao temu Hotynske bitke za diplomski rad koji donosi spoznaje o tom povijesnom događaju.

Jevgenij Paščenko, izv. prof.

Hotynska bitka

Hotynski rat bio je rat između Poljsko-Litavske Unije i Osmanskog Carstva. Započeo je 1620. godine bitkom kod sela Țuțora (u blizini Iașiја, danas u rumunjskom dijelu povijesne pokrajine Moldavije), a završio sljedeće, 1621. godine bitkom kod Hotyna (danas u Černivcevoj oblasti u Ukrajini). Hotynski rat, točnije, Hotynska bitka 1621. godine bila je jedan od ključnih događaja za slabljenje osmanske agresije na, prije svega, poljske i ukrajinske zemlje, ali i na čitavu Europu. Njezin ishod imao je dalekosežne posljedice po Osmansko Carstvo, kako vanjske, tako i unutarnjopolitičke. Poljsko-kozačka vojska je svojom pobjedom ne samo nagovijestila slabljenje vojne moći Osmanskog Carstva, već je u tom oslabljivanju i sama aktivno sudjelovala nanošenjem teških gubitaka armiji Osmana II. kod Hotyna, gubitaka koji su, kako tvrdi ukrajinski povjesničar Serhij Komarnyc'kyj, "...перевищували пізніші втрати Наполеона у Бородинській битві" (Комарницький, 2000: 57). Ta je pobjeda, također, ohrabrila potlačene narode u njihovoj borbi za oslobođenje od osmanske vlasti. To se prije svega odnosi na balkanske narode, ali i kod Ukrajinaca se, na primjer, javljaju naznake suradnje s krymskim Tatarima protiv Osmanliја (u tom smislu Komarnyc'kyj spominje Karaj-tepenski ugovor iz 1624. godine), kao i s drugim europskim snagama koje su bile u sukobu s Osmanliјама.

Također treba spomenuti kako je osmanski poraz za posljedicu imao i sma-

knuće Osmana II., kojega su u Carigradu pogubili janjičari među kojima je oduvijek bio omražen.

Kozaci i Poljaci

Nakon teškog poraza koji je ujedinjena poljsko-moldavska armija pretrpjela od osmansko-tatarskih snaga u rujnu 1620. godine kod sela Țuțora (u toj su bitci na strani Poljaka sudjelovale i ukrajinske snage), Poljaci su bili prisiljeni zatražiti pomoć zaporoških Kozaka u borbi protiv Osmanliја i njihovih saveznika. Problem je, međutim, ležao u tadašnjem neprijateljskom odnosu poljskih vlasti prema zaporoškom kozaštvu, koje su Poljaci na sve načine pokušavali oslabiti i podrediti svojoj vlasti, a između ostalog su im, u zamjenu za njihovu registraciju u službi poljske vojske, nudili i brojne povlastice. Bez obzira na dotadašnji odnos prema Zaporožcima, Poljaci nisu imali izbora te su u zamjenu za kozačku podršku u nadolazećem ratu bili spremni prihvatiti sve njihove zahtjeve. Osim toga su se, svjesni snažnog kršćanskog osjećaja kod Zaporožaca, za pomoć u pridobivanju Kozaka obratili jeruzalemskom patrijarhu Feofanu, a na borbu protiv „busurmana“ pozvao ih je i kyjivski mitropolit Iov Borec'kyj.

Na kozačkom vijeću održanom 15. lipnja 1621. g. povodom pitanja o pomoći Poljskoj okupilo se čak 50 000 ljudi. Kozaci su bili svjesni očajnog položaja poljskih vlasti te su odlučili iskoristiti priliku i izboriti se za prava koja su im pripadala. Od Poljaka su zatražili: "визнання права козацтва

на розширення реєстру, скасування певних королівських універсалів, визнання вищої православної ієрархії з її митрополитом Іовом Борецьким." (Комарницький, 2000: 49) te "...щодо виплати сталої платні, забезпечення воєнних інвалідів, виведення коронного війська з Київського воєводства..."^[1]. Dogovor je postignut, na veliko nezadovoljstvo sultana Osmana II. koji je nakon toga pokušao Kozake pridobiti na svoju stranu također brojnim povlasticama, no bez uspjeha.

Hotynska bitka

Na početku se valja pozabaviti pitanjem veličine armija koje su se sukobile kod Hotyna. Budući da se radi o vrlo davnom događaju o kojem nam kazuju malobrojni povijesni izvori, među povjesničarima nema suglasnosti oko broja vojnika koji su sudjelovali u Hotynskoj bitci. Pa ipak, dva se podatka mogu sa sigurnošću ustvrditi. Prvi je veličina poljske vojske, koja je brojala 35 000 ljudi, o čemu svjedoči odluka sejma. Drugi je veličina kozačke vojske, koju potvrđuje Registar kozačke vojske pod Hotynom, a u kojemu stoji da je Kozaka u toj bitci bilo točno 41 520. Što se pak tiče osmanske armije, procjene se kreću od 100 000 do 500 000 (potonja brojka ipak se čini pretjeranom). Komarnyc'kyj navodi kako ukrajinski povjesničari u svojim procjenama govore o najviše 300 000 ljudi s osmanske strane, uključujući slugu i osobnu stražu sultana, kao i harem, goniče životinja, itd. Također valja spomenuti kako su, osim Osmanliја i Tatara, u sultanovoj vojsci bili i pripadnici podčinjenih balkanskih te sjevernoafričkih i bliskoistočnih naroda.

Poljsko-kozačka vojska je na bojnopolju bila raspoređena tako da je poljska vojska bila smještena na bokovima (lijevim je zapovijedao Chodkiewicz, desnim poljski vojskovođa Stanisław Lubomirski), dok se kozački tabor nalazio "попереду, лівіше на найнебезпечнішому та найвідповідальнішому місці..." (Комарницький, 2000: 50).

Hotynska bitka započela je 2. rujna

1 http://pidruchniki.com/16850303/istoriya/petro_sagaydachniy

1621. godine te je već od početka bilo jasno da će u žarištu napada sultanove vojske biti kozački tabor. Osmanlije su neprekidno jurišali na Kozake te jednako žestoko nastojali topovskom paljbom oslabiti njihove položaje. Obranom tabora zapovijedao je vrsni vojskovođa, ghetman Petro Sağajdačnyj koji je i prije bitke poduzeo sve potrebne mjere da tabor zaporoških Kozaka učini neosvojivim. Naredio je iskopati rovove i podići nasipe na koje su postavljena kola, na način da su između donjih dijelova kola i grudobrana ostavljene pukotine kroz koje su Zaporoski iz brojnog oružja gađali nadolazeće neprijateljske vojnike.

Što se naoružanja tiče, Kozaci su u Hotynskoj bitci bili jako dobro opskrbljeni, pa tako Komarnyč'kyj navodi lake topove, puške kremenjače, kubure, samostrijele, sablje, pike, bodeže, noževe te lukove i strijele. No odlična opremljenost Zaporozaca nije bila tek posebnost Hotynske bitke – vrhunsko naoružanje bilo je standard kozačke vojske koja je u Poljsko-Litavskoj Uniji bila na glasu kao „vatrene vojske“. Na naoružanju je Kozacima zavidio poljski plemić, vojskovođa i kroničar Jakub Sobieski (otac poljskog kralja Jana Sobieskog), a jednom su prilikom i poljski izaslanici tijekom posjeta kozačkom taboru ustvrdili kako se radi o iznimno spremnoj i dobro naoružanoj vojsci (Федорук, 2000: 60).

Osim čvrstog tabora i vrhunskog naoružanja, za pobjedu protiv brojčano nadmoćnog neprijatelja kod Hotyna bila je potrebna i mudra, odvažna taktika, upravo onakva kakvu je u bitci primjenjivao Petro Sağajdačnyj. Za razliku od poljskog zapovjedništva na čelu s Chodkiewiczem, koje je bilo usredotočeno isključivo na obranu, Sağajdačnyj se u borbi služio obrambenom taktikom u spoju sa snažnim protunapadom, što neprijatelju nije ostavljalo vremena za pregrupiranje i organizirano povlačenje. U bitci koja je trajala preko mjesec dana, Kozaci su otprilike dva do tri puta dnevno nakon odbijanja neprijateljskih napada kretali u protuudare kojima su napadače tjerali u često kaotičan bijeg. Ovaj način borbe bio je odvažan, ali i rizičan za Kozake koji su se tijekom jednog od takvih protunapada zamalo zatekli u potpunom neprijateljskom okruženju. Prijetilo im je uništenje, no u posljednji su se trenutak pojavila poljska pojačanja te su se Zaporoski uz njihovu pomoć uspjeli izvući i vratiti u tabor. Unatoč očitim riziku, taktika protunapada bila je vrlo učinkovita protiv osmanske armije koja je svakoga dana trpjela velike gubitke, a Kozaci su, s druge strane, na taj način stjecali vrijedan ratni plijen u vidu topova i ostalog oružja.

Stavovi Chodkiewicza i Sağajdačnog po pitanju strategije često su se razilazili.

Litavski hetman služio se konzervativnom taktikom te nije bio spreman prihvatiti neke dovrtljive i lukave ideje Petra Sağajdačnog. Ukrajinski je ghetman, naime, planirao započeti s noćnim napadima na osmanski tabor, s čime se Chodkiewicz nije slagao. Pa ipak, poljski je sejm podržao Sağajdačnog i odobrio noćni napad koji je imao biti izvršen 12. rujna. Sağajdačnyj je napad planirao imajući u vidu neutvrđenost sultanovog tabora te muslimanske običaje, koji se nisu mijenjali niti za vrijeme rata. Osmanlije su, naime, preko dana jeli laganu hranu, a navečer tešku te su nakon iscrpljujućih borbi i bogate večere čvrsto tonuli u san. Na taj su se način Kozaci, najprije uklonivši stražare, kriomice uvukli u tabor i započeli silovit napad. Nespremna osmanska armija pretrpjela je velike gubitke, a sličan je napad ponovljen i 18. rujna, nakon čega je već ionako krhki moral osmanske vojske gotovo u potpunosti uništen. Broj žrtava bio je golem, što je za posljedicu imalo pojavu masovnog dezertiranja onih koji nisu željeli prihvatiti gotovo sigurnu smrt na bojištu, dok su se sultanovi vojskovođe sukobljavali i međusobno okrivljavali za neuspjeh. Osman II. je tijekom bitke pokušao preokrenuti svojim golemim bogatstvom. Za svaku kozačku glavu nudio je izdašnu nagradu, a Tatari su zlatom mamili Kozake da prijeđu na njihovu stranu. Ništa od toga nije donijelo rezultate, iako su poljsko-kozački redovi također bili u nezavidnom položaju. Uz mnogo poginulih, ranjenih i bolesnih, težak je udarac bila i smrt Karola Chodkiewicza od epilepsije 24. rujna, nakon čega je zapovjedništvo preuzeo Stanisław Lubomirski.

Dan odluke u Hotynskoj bitci bio je 27. rujna. Tog je dana sultan u napad poslao gotovo sve raspoložive snage, no Zaporoski su ponovno junački odbili sve nalete neprijatelja, nakon čega su zajedno s čitavom poljskom vojskom krenuli u silovit protunapad kojim je osmanska armija razbijena i natjerana u bijeg. Iako su se borbe nastavile i idućih dana, 27. rujna je zapravo riješeno pitanje pobjednika te su u poljskom taboru već počeli raspravljati o mirovnim uvjetima koje će postaviti poraženom sultanu.

Hotynski mir sklopljen je 5. listopada 1621. godine, a Kozaci njime nikako nisu mogli biti zadovoljni. Osmansko Carstvo i Krym obvezali su se da neće napadati Poljsku i Ukrajinu, no osim toga Poljaci nisu ispunili niti jedan kozački zahtjev izložen prije početka bitke, a čak su Osmanlijama i Tatarima obećali ukloniti kozačku flotu sa Zaporoske Siči te zabraniti Zaporoscima pomorske pohode. Ipak, bez obzira na neispunjene uvjete, Hotynski je rat osnažio položaj Zaporoske Siči u odnosu na Poljsku, a kulminacijom tog jačanja može se sma-

trati razdoblje Hmeljnyččyne (1648.-1657.) tijekom kojeg je Poljska izgubila dio ukrajinskih zemalja.

Procjenjuje se da je u Hotynskoj bitci život izgubilo oko 100 000 ljudi, pritom puno više s osmansko-tatarske strane – čak 80 000. Poljaci su izgubili oko 14 500 vojnika, a Zaporoski, koji su tijekom čitave bitke bili pod najvećim pritiskom neprijateljskih snaga – tek 5 000. Pritom je među poslijeratnim žrtvama bio i kozački ghetman Petro Sağajdačnyj, koji je za vrijeme Hotynske bitke bio ranjen otrovnom strijelom. Od posljedica ranjavanja umro je u Kyjivu 10. travnja 1622. godine. Iza sebe je ostavio bogato, i to ne isključivo vojno naslijeđe. Sağajdačnyj je bio zaslužan za obnavljanje pravoslavne hijerarhije koja nije postojala još od Brestlitovske unije, za pomirenje interesa najvažnijih slojeva ukrajinskog društva – svećenstva, inteligencije i kozaštva, a za života je gorljivo branio važne ukrajinske institucije poput Kyjivskog bratstva (kasnije Kyjivo-moğyljanska akademija). Prerana smrt spriječila ga je da, kako je bilo planirano, stane na čelo sveeuropske vojske za borbu protiv Osmanskog Carstva.^[2]

Iznimno je važno istaknuti kako, prema Bogdanu Jakymovyču, poljska historiografija danas, jednako kao i poljske vlasti u ono vrijeme, umanjuje i zanemaruje doprinos zaporoških Kozaka u Hotynskoj bitci.^[3] Poljsko gledište zastupljeno je i u europskoj historiografiji, budući da se europski povjesničari u svojim istraživanjima najvjerojatnije koriste poljskim, a ne ukrajinskim izvorima. Istini je, međutim, puno bliže to da su zaporoški Kozaci, umjesto tek pukog sudjelovanja u bitci, svojim obolom zapravo spasili poljsku vojsku od neminovnog poraza, a poljsku državu i poljski narod od osmanske okupacije.

Na kraju, u kontekstu ukrajinsko-hrvatskih veza u razdoblju baroka bitno je spomenuti najvećeg hrvatskog baroknog književnika Ivana Gundulića, koji u svom epu „Osman“ opisuje, kao suvremenik tih događaja, i Hotynsku bitku 1621. godine, kao i sudjelovanje zaporoških Kozaka u toj bitci te tako „uvodi Ukrajinca prvi puta u hrvatsku književnost“ (Paščenko, 1996:12). Gundulić Kozake u Osmanu spominje na nekoliko mjesta, opisujući ih kao neustrašive ratnike koji su Osmanlijama kroz povijest ne jednom zadali teške udarce. O Gundulićevom „Osmanu“ govori i ukrajinski književnik i publicist Osyp Makovej u članku „Історико-літературний розбір Івана Гундуліча ‘Осман’ Романа Брандта, Київ, 1879.“

Bruno Robert Kirinić, student Ukrajinistike

2 http://pidruchniki.com/16850303/istoriya/petro_sagaydachnyj

3 http://www.experts.in.ua/baza/analitic/index.php?ELEMENT_ID=99297

UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže promiče ukrajinsku kulturu

Ukrajinsko kulturno prosvjetno društvo "Taras Ševčenko" iz Kaniže i ove zime prezentacijom ukrajinskih plesova neumorno promiče ukrajinsku kulturu. Tako su 17. prosinca nastupali na godišnjem koncertu i proslavi krsne slave Sv. Nikolaja u Garešnici. Ovu svečanost organiziralo je Srpsko kulturno-prosvjetno društvo "Prosvjeta" iz Garešnice.

UKPD "Taras Ševčenko" predstavio se ukrajinskim narodnim plesovima "Povzunec" i "Ukrajinska polka" oduševljavajući mnogobrojnu publiku. Uz njih su nastupali i: "Češka beseda" iz Garešnice, SKD "Prosvjeta" iz Daruvara, KUD "Paklenica" iz Paklenice i SKUD "Branko Radičević" iz Dalja. Uz zahvalnicu za sudjelovanje UKPD-u "Taras Ševčenko" Hrvatsko-bosansko-makedonsko-ma-

đarsko-slovensko udruženje prijateljstva dodijelilo je zahvalnicu za uspješnu dosadašnju i buduću zajedničku suradnju. Predsjedniku Društva Željku Hasu dodijeljena je zahvalnica za nesebičan doprinos na polju kulture i športa te stvaranje i jačanje prijateljstva među narodima i državama. Ove zahvalnice predstavljaju značajan doprinos radu i djelovanju UKPD-a "Taras Ševčenko."

Nakon Garešnice i nastupa na Božićnom koncertu u Kaniži, starija plesna skupina UKPD "Taras Ševčenko" oduševila je brojnu publiku ukrajinskim narodnim plesovima nastupajući na 7. dobrotnom malonogometnom turniru na Koloniji u Slavonskom Brodu. Važnost ovog događaja očituje se ponajprije u njegovom humanitarnom karakteru. Prihodom s malonogometnog turnira

kupit će se uređaj za reanimaciju Dječjem odjelu Opće bolnice "Dr. Josip Benčević" i pomoći u financiranju operacije teško bolesnog dječaka. Turnir je organizirala Župa sv. Dominika Savija, udruga "MNK Kolonija – sv. Dominik Savio" i Caritas slavonskobrodske dekanata pod generalnim pokroviteljstvom Grada Slavonskog Broda i Brodsko-posavske županije.

Ovaj hvalevrijedan događaj održao se od 03. do 08. siječnja 2017. u sportskoj dvorani Osnovne škole „Đuro Pilar.“ Od 03. do 07. siječnja održavala su se brojna sportska natjecanja dok je završna večer bila posvećena kulturno-umjetničkom programu u kojemu su se predstavila brojna kulturno-umjetnička društva.

Lidija Has

Božićni koncert UKPD-a "Taras Ševčenko" iz Kaniže

U Kaniži je 27. prosinca 2016. godine u Društvenom domu održan Božićni koncert. Organiziralo ga je Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Taras Ševčenko" iz Kaniže i Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske uz potporu Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske i Općine Bebrina.

Uz UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže nastupala su i djeca iz Kaniže koja pod

vodstvom nastavnice Oksane Martinjuk izučavaju ukrajinski jezik te kulturno-umjetničko društvo "Posavac" iz Kaniže i kulturno-umjetničko društvo "Graničar" iz Stupničkih Kuta.

Važnost ovog koncerta ponajprije se očituje u prezentaciji ukrajinskih božićnih običaja kroz ukrajinske božićne pjesme i vinčovanja koja su usmenom narodnom predajom prenosili pripadnici ukrajinske nacionalne manjine u

Kaniži. Za daljnje prenošenje ovih običaja pobrinuli su se članovi UKPD "Taras Ševčenko" te učenici OŠ "Antun Matija Reljković" koji izučavaju ukrajinski jezik. Dok se starija plesna skupina predstavila ukrajinskim plesovima "Povzunec" i "Ukrajinska polka", mlada plesna skupina oduševila je nazočnu publiku i brojnim ukrajinskim pjesmama i recitacijama. Pjevačka skupina posebno je razveselila publiku starijih uzrasta tradicionalnim izvođenjem ukrajinskih božićnih pjesama. Ovaj su koncert svojom izvedbom slavonskih narodnih plesova i pjesama obogatili i KUD "Posavac" te KUD "Graničar." Svojim prisustvom i prigodnim govorima ovaj tradicionalni događaj uveličali su i predsjednik Ukrajinske zajednice u Republici Hrvatskoj, Mihajlo Semenjuk te grkokatolički svećenik iz Kaniže, Nikola Stupjak. Božićni koncert završio je zajedničkom večerom i druženjem svih sudionika i gledatelja uz "Korg band."

Lidija Has

У Вуковарі відзначили Всесвітній день молитви

У Вуковарі 3 березня 2017 року в приміщенні Греко-католицької церкви Христа Царя відзначено Всесвітній день молитви. Всесвітній день молитви – це міжнародний християнський рух жінок, які один раз в рік зустрічаються і об'єднуються в молитві. Рух об'єднує жінок різної раси, національності, культури і традицій і розповсюджений більше ніж у 170 країнах світу. Текст молитви перекладений майже на всі мови світу.

Із історії відомо, що відзначення цього дня розпочалося ще в 1887 році, коли в Америці закінчилася Громадянська війна і християнки, спостерігаючи проблеми релігійної нетоле-

рантності (нетерпимості), вирішили організувати Всесвітній день молитви глибоко віруючи в те, що саме молитва має силу і міцність перемін.

У 1927 році встановили день відзначення Всесвітнього дня молитви – це перша п'ятниця березня, день, коли урочисте богослужіння об'єднує жінок усіх країн світу.

Проект відзначення Світового молитовного дня включає в свою програму богослужіння, лекції, конференції, практичні заняття. Богослужіння засновані на текстах із Біблії, які кожного року пропонують (розробляють) жінки з іншої країни, таким чином, запрошуючи всіх вірників християн

на зустріч, об'єднання і молитву. Гасло цього проекту – «Дізнатися, молитися, діяти».

Цього року Всесвітній день молитви відбувся в шести містах Хорватії, а це Беловар, Осіек, Рієка, Вінковці, Вуковар і Загреб і був присвячений жінкам із Філіпін.

У греко-католицькій церкві Христа Царя у Вуковарі зібралися активні члени різних християнських віросповідань, які своїми спільними зусиллями і працею сприяють якісному та активному міжрелігійному діалогу. Були серед них представники Греко-католицької, Католицької та Православної, Євангелійської та баптістських церков. Активісти руху у вступній частині ознайомили присутніх з красою та проблематикою філіпінської землі, а пожертвування, які були зібрані опісля спільної молитви, будуть використані для підтримки різноманітних проектів у Філіпінах – розвитку освіти і культури, медичного страхування, покращення положення жінок у суспільстві, підтримка соціально вразливих груп, молоді та осіб з особливими потребами.

Тетяна Рамач

“Вечір коляди” в Прняворі

“Вітаю Вас оцими коротенькими словами і тішуся, що наші мрії сповнюються і ми маємо де зібратися, поговорити, заспівати і славити Бога...”

Цими словами в неділю 15 січня 2017 року в Духовному центрі в Прняворі привітала всіх, хто відгукнувся та прийшов на “Вечір коляди”, який вже другий рік організовують сестри Василиянки, с. Ярослава Гралюк, українка з Боснії, яка вже 67 років служить Богу і Божому люду в спільноті сестер Василиянок. На це свято прибули українці греко-католики, шанувальники

української коляди з Прнявора, Лишні, Дабрака, Дев'ятини, Баня Луки, Яблана, Церовляна та Славонського Броду. Здається, всім присутнім було приємно бачити на цьому святі своїх духовних пастирів та монахинь, а також дітей та молодь, бо це давало надію, що традиція різдвяної коляди буде живою і в наступному поколінні української еміграції/діаспори в Боснії та Хорватії.

“Вечір коляди” у своїй програмі, крім привітального слова, запропонував ляльковий вертеп для дітей, який

підготувала українська молодь міста Прнявор під проводом ретельної і невтомної с. Еммануїли Вішки. Після вертепу відбувся невеличкий “міні-концерт” української коляди, під час якого, з допомогою імпровізованої анімації сестер Василиянок, усі бажаючі мали нагоду заколядувати улюблену коляду для присутніх у залі. Колядування було неофіційним, родинним і неймовірно веселим. Жартівливим виявився підготований сестрами конкурс на розпізнавання святвечірніх страв, після якого вже всі гості мали нагоду поспілкуватися, поспівати та почастуватися усім, що з такою щедрістю принесли гості та приготували господарі свята – сестри Василиянки.

Радість “Вечора коляди” стали такі діти. Бо хто ще може так тішитися солодощами у соломі коло новонародженого Ісуса, ляльковою овечкою з вертепу чи можливістю потрапити в руках справжню зірку? Доки ці малі діти бігатимуть по залі Духовного центру, а дитячі вушка вбиратимуть мелодії коляд, Різдво і українські різдвяні звичаї не забудуться, а будуть збереженими для майбутніх поколінь.

Г.РБ.

Український вечір "Пущення" в Петрівцях

● Голова Української громади РХ Михайло Семенюк

У неділю, 19 лютого 2017 року, в селі Петрівці, що біля Вуковара, в приміщенні "Соколана" відбулися українські вечорниці, які об'єднали навколо себе всіх шанувальників української культури.

Організаторами свята, яке вже стало традиційним, були представники української національної меншини Вуковарсько-сріємської області та Представник української національної меншини району Богдановці Мирослав Вовк.

Вечір "Пущення" - це традиційне слов'янське, а також і українське свято, яке святкують за тиждень або за три дні перед Великим постом.

Масниця, Масляна, Запусти, Пущення - так в Україні називався цей тиждень і відзначався, як тиждень радості і веселощів. У ці дні проводжали зиму, а весну зустрічали сміхом і розвагами, втішаючись щорічному пробудженню природи. Під час Пущення влаштовували гуляння і забави, а кожен день тижня мав свої традиції і звичаї.

Саме на таку забаву в Петрівцях зібралися українці та шанувальники українських традицій з усієї Хорватії.

З вітальними словами до господарів та гостей свята звернулася замісник голови Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка Олеся Беч, яка подякувала всім волонтерам і спонсорам за фінансову підтримку в організації вечора. До присутніх також звернувся голова Української громади Республіки Хорватія Михайло Семенюк, який наголосив на важливості збереження української мови, культури та традицій на цих просторах. Благословив зібрання священник, який служить в церкві Пресвятої Богородиці в Петрівцях о. Володимир Седлак.

Протягом Пущення готують й відповідні традиційні страви. Окрім млинців, українці готують вареники з сиром і сметаною. Саме такими смачними гарячими варениками, які мали особливий аромат, частували всіх на цій вечері господарки з Петрівців та Вуковара.

Отже, Пущення в Петрівцях українці провели весело, з розвагами та забавами. Звичайно, свято не обійшлося без музики й пісень. Про музичне оформлення свята попіклувався Іван Бачинський із

Баня Луки (БіГ), який з великим запалом виконував українські народні та сучасні пісні.

Особливого настрою свята надали юнаки хореографічної групи Українського культурно-просвітнього товариства "Україна" із Славонського Броду, які віртуозно виконували незабутні елементи українського "Топака".

Важливо, щоб саме молодь зберегла це культурне багатство, насамперед, у серці і поділила з іншими знання про традиції своїх предків.

Сміх, хороший настрій, приємна розмова, позитивна енергія, чудові українські танці та пісні, що лунали на святі цілий вечір, створили відчуття спільності та гордості за те, що крізь століття українці зуміли зберегти свої звичаї, багату культуру, бойовий та веселий дух.

Отже, багато давніх українських традицій, серед яких і Пущення, продовжують своє існування далеко за межами України. Приємно, що і молодь намагається зберігати традиції, культуру та мову своїх предків.

Тетяна Рамач

"Пущення" u Petrovcima

Neke je nazivaju "Masnica", drugi "Siroпуст", a treći "Пущення". Za koji god naziv da se odlučimo, mislimo na tradicionalni ukrajinski festival koji se slavi u tjednu uoči Korizme. Tjedan prije Velikoga posta je tjedan radosti i veselja,

predstavlja ispraćaj zime te iščekivanje proljeća i buđenje prirode. Među Ukrajincima u Vukovarsko-srijemskoj županiji se za obilježavanje ovog slavlja zadržao naziv "Пущення".

Već nekoliko godina zaredom, Ukrajinci iz Petrovaca i Vukovara organi-

ziraju prethodno spomenuto slavlje. Slavljenje "Пущення" u Petrovcima postaje tradicija koja svake godine poprimi sve veću, širu i veseliju dimenziju.

Ovogodišnje slavlje zbilo se 19. veljače 2017., a organizirano je od grupe građana, tj. pripadnika ukrajinske na-

cionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije uz potporu Predstavnik Ukrajinske nacionalne manjine općine Bogdanovci.

Ove godine su se obilježavanju slavlja priključili i gosti iz Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ukrajina" - Slavonski Brod. Predsjednik Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske, Mihajlo Semenjuk obratio se gostima s nekoliko prigodnih riječi ističući veliko zadovoljstvo vidjeti održavanje ovog običaja i organiziranost Ukrajinaca na ovim prostorima.

Nakon molitve koju je predvodio župnik Vladimir Sedlak, poslužena je hrana koju su pripremile aktivistice iz Petrovaca i Vukovara. Na stolovima su poslužene piroge (вареники), holupci (голупці), domaći suhomesnati proizvodi, ukusne slastice, domaća rakija, vino...

Glazbu za goste pripremio je Ivan Bačinski iz Banja Luke.

Gosti su uživali u pjesmi, plesu, hrani, druženju, ugodnim razgovorima do kasnih sati. "Пущення 2017." je dokaz

kako često financije nisu presudne za okupljanje, druženje i očuvanje svoje tradicije. Dovoljna je samo dobra volja, organiziranost i želja za očuvanjem tradicije. Isto tako je i pokazatelj važnosti očuvanja ukrajinskih običaja i njihovog prijenosa na mlađe generacije.

Ovom prilikom je potrebno uputiti i zahvale svima koji su realizaciji slavlja i doprinijeli, a posebno ženama koje su pripremile ukusna jela, te Općini Bogdanovci koja je događaj i financijski poduprla.

Olesja Beč

U Lipovljanima za „Manjinski mozaik“ snimljena emisija o uskrnim običajima Ukrajinaca

U dogovoru s režiserom HTV-a Mariom Beganovićem, Kulturno-prosvjetno društvo Ukrajinaca "Karpati" iz Lipovljana dana 3. i 4. ožujka 2017. godine snimili su emisiju o uskrnim običajima Ukrajinaca, s težištem na prikazivanje izrade pisanica voskom. Ova tehnika izrade pisanica potječe od Ukrajinaca iz pokrajine Lemkivščyna koju su donijeli doseljenici Lemci u Lipovljane i Novu Subocku od 1890. godine nadalje. U uvodnom dijelu predstavljani su lipovljanski Lemci, te razlozi

njihova doseljavanja u Lipovljane. Koliko god ih je nužda natjerala napustiti svoje domove u Lemkivščyni, kasnijim događanjima vezanim za akciju "Wisla" kada su svi Lemci protjerani iz svojih domova a pokrajina Lemkivščyna predana Poljskoj, može se reći da su "naši" Lemci i dobro prošli.

U emisiji je prezentirana tehnika izrade pisanica koje se smatraju kao izvorno djelo Lemaka, a koje su prihvatili i naknadno doseljeni Ukrajinci u ove krajeve sa područja Halyčyne - Ukrajine.

Osim izrade pisanica, u emisiji su prikazani i ostali uskrni običaji Ukrajinaca. Prije svega, izrada paski kao i priprema ostalih jela koja se slažu u košaricu za posvećenje i na uskrno jutro nose u crkvu, te uskrni objed. Prikazano je i izvođenje pjesama i plesova oko crkve na sam Uskr koje izvođe mladi, takozvani hajivke.

Emisija će biti prikazana u okviru "Manjinskog mozaika" na veliku subotu, 15. travnja 2017. godine na HTV-1.

Ivan Semenjuk

Na Etno-radionici "Tradicija koja nas spaja" u Zagrebu prikazani božićni običaji Ukrajinaca *Svaki narod ima običaje kojima se ponosi i želi ih pokazati drugima*

17. prosinca 2016. godine Kulturni centar u zagrebačkoj Dubravi bio je mjesto okupljanja i prezentiranja običaja Badnje večeri i Božića kod Hrvata i pripadnika nacionalnih manjina Grada Zagreba. U sklopu Etno-radionice "Tradicija koja nas spaja" voditeljice Lucije Franić-Novak, predstavili su se Ukrajinci, Poljaci, Česi, Slovaci, Makedonci, Slovenci i Bugari blagdanskim običajima koje njeguju u svojim sredinama. Na taj način ih žele sačuvati od zaborava i prenijeti budućim naraštajima.

Prezentacija Ukrajinske zajednice Grada Zagreba, koju je pripremila i vodila Tatjana Šagadin, obilovala je bogatstvom boja, mirisa i okusa. Stol dekorir

ran ukrajinskim vezenim ručnicima, "Djiduhom", ikonom, svijećnjakom, boćićem okićenim ukrasima od slame i blyblykiv, ljaljkama-motankama, te posnim jelima, privlačio je pozornost posjetitelja i njihovih foto aparata. Zainteresirani su imali prigodu doznati više o običajima Svjatoho večora (Badnjaka) kod Ukrajinaca, te o eksponatima ljaljke-motanke i njenom značenju kroz povijest.

Prezentirana posna jela Svjatoho večora: kutja, boršč, varenyky (kapustjanyky i baraboljanyky), hrečani holupci i kalač, posjetitelji su imali prigodu i degustirati. Tražila se porcija više, a nerijetko i recept. Ukusna jela pripremile su vrijedne ruke Anne Bačinski, Darije Pavlešen i Tatjane

Šagadin.

Izradu anđela po sistemu ljaljke-motanke uspješno je vodila i mnoštvu zainteresiranih demonstrirala Lyudmila Vološina.

Posebna gošća UZGZ bila je Marica Račić (r. Bačinski), tajnica UUOG "Verhoveha" (BiH).

U glazbenom dijelu predstavili su se najmlađi članovi Ukrajinske zajednice Grada Zagreba: Katja i Marko Bobrek, Dario Pavlešen i Ena Topolko otpjevavši dvije ukrajinske božićne pjesme "koljade" uz pratnju Emila Bobreka i Gorana Nidogona i pokazali da ukrajinska koljada i dalje živi u ukrajinskim obiteljima.

Tatjana Šagadin

Лялька-мотанка / Lutka-motanka

Ljaljka-motanka ukrajinska je narodna lutka koja potječe još iz doba matrijarhata iz poganskih vremena. Stara je koliko postoji i ljudski rod. Ona je jedan od najstarijih sakralnih predmeta ili igračaka.

Od davnina, u svakoj obitelji, ljaljka-motanka igrala je ulogu čuvara. Bila je simbol mudrosti žene, čuvarica roda, simbol majke-praroditeljice te veza među naraštajima. Ljaljka-motanka nema lice jer u početku nije bila dječja igračka već

je predstavljala sakralni objekt koji priziva duh umrle ili nerođene osobe ka živima, u krug obitelji. Štitila je od bolesti, vremenskih nepogoda ili je bila namijenjena kao zaštitnica domaćih životinja. Imala je ritualno značenje.

Kasnije se namjena proširivala. Izrađujući ovaj sakralni predmet, žene su prenosile svoju pozitivnu energiju, misli i želje. Kćerke su ih nasljeđivale od svojih majki - s generacije na generaciju. To je, na neki način, bio konac koji je povezivao sav rod. Naši predci su vjerovali da je lutka posrednik između živih i onih koji se trebaju roditi. Udanim djevojkama se u škrinju s mirazom stavljala i ljaljka-motanka sa svojim parom jer se vjerovalo da će na taj način brže povećati obitelj.

Kada se glava lutke izrađivala zamatanjem u platno komada kruha, ona se koristila da se dijete smiri, utješi ili nahrani.

Razlikujemo ljaljke-motanke "plodonosne" i "čuvarice".

"Plodonosne" ljaljke-motanke nemaju lice jer nije bitno tko će doći na svijet, tko će se roditi.

Drugoj vrsti lutaka "čuvaricama" na lice je namatan križ. Sakralna poveznica s križem umjesto lica simbolizira harmoniju vertikale (duhovnosti) i horizontale

(svjetovnog razvoja čovjeka) te pomaže u harmoniji prostora. Takve igračke u kući se nalaze na strani zalaska sunca, iznad krevetića djeteta (kao zaštitnica djeteta) ili nad vratima (za doček ili ispraćaj gostiju). Križ na licu predstavlja i solarni znak koji povezuje sunčevu energiju sve četiri strane svijeta.

Pri izradi ljaljke-motanke vodilo se računa da se koriste prirodni materijali, pa se vrlo često glava izrađivala tako što su se u tkaninu zamatala zrna pšenice. Smatralo se da su zrna pšenice povezana s dušama pokojnika ili nerođenim dušama. Pšenica simbolizira krug života: posijano u zemlju proklija - oživi, raste, sazrijeva.

Svi elementi odjeće ljaljke-motanke imaju simboličko značenje. Suknja predstavlja zemlju. Košulja ili bluza simbolizira prošlo, sadašnje i buduće vrijeme. Marama, mašna, vjenčić ili sl. simbolizira povezanost s nebom.

Ljaljke-motanke izrađuju se isključivo motanjem i zamatanjem. Ni u kojem slučaju se ne bodu niti šiju iglama! Igla se koristi jedino za izradu odjeće za lutku.

Ljaljka-motanka u sebi nosi toplinu ljudskih ruku, ljubav i životne teškoće.

Posebna vrijednost i unikatnost ove lutke je ta što se i danas izrađuje kao i tisućama godina ranije.

Tatjana Šagadin

У Вуковарі відбувся карнавал "Повернемо усмішку в місто"

У Вуковарі 18 лютого 2017 року було людно. Від міського музею Вуковар до центральної площі міста пройшли ходою кілька сотень костюмованих мешканців міста. Культурно-мистецька програма цьогорічного карнавалу мала назву "Повернемо усмішку в місто", а організували її адміністрація міста Вуковар, Товариство захисниць Вітчизняної війни Вуковарсько-сріємської області та Ліонс клуб Вуковар. Заступник мера міста Мар'ян

Павлічек символічно передав учасникам карнавалу ключ від міста та привітав організаторів і учасників свята.

Урочисту карнавальну ходу очолив міський духовий оркестр та мажоретки міста Вуковар. У святковій програмі прийняли участь діти із Вуковарських дитячих садочків, школярі, студенти, пенсіонери, карнавальні вершники, представники різних культурних товариств міста тощо.

Члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка із Вуковара підтримали організаторів свята і прилучилися до святкової програми. А весела, ритмічна українська пісня не залишила байдужими ані учасників, ані гостей карнавалу.

На завершення були оголошені найкращі індивідуальні та групові маски і костюми, а свято продовжилось з піснями і танцями.

Тетяна Рамач

“Ukrajinski bal 2017.” u Slavonskom Brodu

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo “Ukrajina” iz Slavenskog Broda održalo je u subotu, 21. siječnja 2017. godine, u svečanoj dvorani “Kristal” u Slavonskom Brodu svoju tradicionalnu zabavu “Ukrajinski bal 2017.” Pozivu na “Ukrajinski bal” odazvalo se oko 250 ljudi, članova Društva i njihovih prijatelja, simpatizera ukrajinske glazbe i ukrajinskog narodnog plesa. Bili su tu prijatelji iz Pule, Zagreba, Osijeka, Vojvodine i Ukrajine, a iz Vukovara su organizirano, autobusom, doputovali članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva “Ivan Franko”. Ovogodišnjem “Balu” prisu-

stvovao je i veleposlanik Ukrajine u Republici Hrvatskoj Nj.E. Oleksandr Levčenko, a ispred Gradske uprave Grada Slavenskog Broda, gradonačelnik Mirko Duspura, predsjednik Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske i predstavnik ukrajinske nacionalne manjine u Brodsko-posavskoj županiji Mihajlo Semenjuk, svećenici o. Ivan Barščevski protojerej Stavrofora, dekan slavonski i župnik sibijski, i o. Aleksandar Hmilj, župnik iz Slavenskog Broda. Sve nazočne je prigodnim riječima dobrodošlice pozdravio predsjednik Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva “Ukrajina” Vlado Karešin. Za kulturno-umjet-

nički program su se pobrinuli članovi folklorne sekcije UKPD “Ukrajina” iz Slavenskog Broda, koji su ovom prigodom izveli poznati ukrajinski narodni ples “Hopak” u koreografiji gosp. Ivica Kševija. Članovi mješovitog pjevačkog zbora otpjevali su dvije pjesme “Červona roža trojaka” i “Oj, susidko, susidko” pod ravnanjem dirigentice Sanje Stičin-ski. Pored kulturno-umjetničkog programa, za goste je organizirana i bogata tombola, rolo ples te prigodni pokloni, a za cjelovečernje dobro raspoloženje i zabavu pobrinuli su se članovi glazbenog sastava “Zabava” iz Kule.

Jasna Bek

Susret župnih zborova u Novskoj

Župa Blaženog Alojzija Stepinca iz Novske svake godine nakon Božića organizira susret župnih zborova Novljanskog dekana-ta. Ove godine Susret župnih zborova u Novskoj održan je 28. prosinca 2016. godine.

I ove godine članovi pjevačke skupine Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana

sudjelovali su na ovoj manifestaciji i predstavili se ukrajinskim božićnim pjesmama „koljadama“ te zastupali Grkokatoličku župu Bezgrešnog začeca svete Ane iz Lipovljana (u kojoj i inače pjevaju za vrijeme služenja svetih obreda).

Ovom prigodom su otpjevali božićne pjesme „U Veflejemi radist stala“ i „Vo Veflejemi nynji novyna“.

Iz Lipovljana je nastupila i udruga „Lira“ koja je zastupala Župu svetog Josipa iz Lipovljana. Osim Lipovljanaca, od drugih župa nastupili su župni zborovi Župe svetog Tome iz Rajića, te župni zbor Župe Marijina Uznesenja i sv. Nikole iz Jasenovca. Naravno, božićne pjesme su pjevali mali i veliki župni zborovi iz Župe sv. Luke Evanđelista i domaćina, Župe blaženog Alojzija Stepinca iz Novske.

Na kraju ovog divnog susreta i pjevanja božićnih pjesama, oba mala župna zbora iz Novske predvodili su pjevanjem božićnu pjesmu „Tiha noć“, a svi nazočni u crkvi Blaženog Alojzija Stepinca su zajedno pjevali.

Na odazivu i prezentiranju božićnih pjesama svim izvođačima se veoma srdačno zahvalio izaslanik dekana Novljanskog dekanata, te domaćin, župnik Župe Blaženog Alojzija Stepinca, Pavle Mokri.

Ivan Semenjuk

“Ukrajinska večer” u Lipovljanima

Već tradicionalno, Ukrajinci u Lipovljanima organiziraju “Ukrajinsku večer” na koju dolaze pripadnici Ukrajinske nacionalne manjine i štovatelji ukrajinske kulture s različitih mjesta. Ove godine članovi Kultuno-prosvjetnog društva Ukrajinaca “Karpati” Lipovljani organizirali su po dvanaesti puta 4. prosinca 2017. godine “Ukrajinsku zabavnu večer – bal” u svom selu Lipovljani gdje žive i aktivno djeluju pripadnici Ukrajinske nacionalne

manjine.

Za razliku od prethodnih godina, ova Ukrajinska večer je održana u restoranu “Omega”, Zagrebačka 62., Lipovljani.

Predsjednik Društva Ivan Semenjuk je na samom početku pozdravio oko 170 prisutnih posjetitelja i zahvalio im na ovako velikom odazivu te naglasio da svojim dolaskom podržavaju rad i djelatnost Ukrajinske nacionalne manjine u ovoj sredini, te na taj način daju poticaj za nastava-

vak održavanja i razvoj ukrajinske kulture. Posebni pozdravi upućeni su vojnom izaslaniku obrane Ukrajine pri Veleposlanstvu Ukrajine u RH Volodymyru Opanasiuku te atašeu za kulturu u Veleposlanstvu Ukrajine Viti Holec, zamjeniku predsjednika Općinskog vijeća Lipovljani Miri Horvatu i predsjedniku Ukrajinske zajednice RH Mihajlu Semenjuku.

Usljedio je zanimljiv kulturno-umjetnički program u izvedbi mlade plesne skupine KPD Ukrajinaca “Karpati” koji su izveli nadaleko poznati ukrajinski ples “Kozáčok”, te svojim nastupom oduševili sve prisutne. Nastavak zabavne večeri protekao je u pjesmi i plesu uz glazbeni sastav “Boje noći” te izvođača ukrajinske glazbe Ivana Bačinskog. Od zabavnih igara, organizirano je oko 150 dobitnih tombola te ples cvjetova uz nagradu pobjednicima.

Ova zabavna ukrajinska večer je u potpunosti zadovoljila sve nazočne koji su se tek u cik zore razišli kućama.

Ivan Semenjuk

Nastup UKPD "Andrij Pelih" – Šumeće u Novoj Gradiški

11. ožujka 2017. godine članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Andrij Pelih" iz Šumeća po drugi puta nastupili su u Novoj Gradiški. Ovaj put to je bio kulturno-umjetnički program nakon Izvještajne skupštine Kulturno-umjetničkog društva "Češka beseda" iz Nove Gradiške. Članovi "Češke besede" više puta su nastupili u Šumeću na

manifestacijama ukrajinske kulture i tako se uspostavila plodna suradnja ukrajinske udruge iz Šumeća s udrugom Čeha iz Nove Gradiške.

Domaćini su prezentirali poeziju na svom materinskom jeziku, koji čuvaju u obiteljima i u okviru kulturnog društva gdje čuvaju tradiciju svojih predaka i s ljubavlju prenose na

mlade generacije. Zanimljivo je da su mlađi članovi UKPD "Andrij Pelih" iz Šumeća koji izučavaju ukrajinski jezik u školi razumjeli puno riječi na češkom jeziku, jer su svi slavenski jezici slični. Učenici su zaključili da je ukrajinski jezik veoma sličan češkom i bili su sretni da mogu na češkom razumjeti mnoge izreke, riječi, rečenice pa čak i poeziju.

Kako su članovi "Češke besede" pripremili zanimljiv program i oduševili publiku i ostale sudionike programa, tako su i članovi ukrajinske udruge iz Šumeća za svoj nastup pripremili bogat program a to su tri ukrajinska plesa "Pozdravni ples", "Bukovinski mladenački" i najatraktivniji ukrajinski narodni ples "Hopak", te veselu ukrajinsku narodnu pjesmu.

Nakon kulturno-umjetničkog programa bilo je organizirano zajedničko druženje.

Ozana Stasjuk

Українські Великодні традиції

● Гаївки. Чудове свято Великодня

День Воскресіння Христового є одним із найзначніших християнських свят.

Вербна неділя за тиждень до Великодня присвячена в'їзду Христа в Єрусалим, де його зустрічали пальмовими гілками. Проте верба заміняє в Україні пальму не випадково. Вона є давня шанованим у народній культурі деревом, якому приписувалися магічні властивості. І звичай бити одне одного вербовими гілочками з побажанням здоров'я походить з дохристиянських часів.

Дуже важливим є Страсний тиждень перед Великоднем. Це тиждень найстрогішого посту і підготовки душою і тілом до великого свята. Але тут також впилися давні культи, зокрема, культ предків, який у слов'ян

був дуже сильним. Вважається, що в Чистий четвер померлі приходять відсвяткувати свій, Навський Великдень (нава – загробний світ), а повертаються назад до раю-вирію аж на Провідну неділю.

Страсна п'ятниця – найсумніший день Великоднього тижня, день, коли розп'яли Христа. Люди ідуть до церкви до Плащаниці, і вважається, що до того не можна нічого їсти.

Головна містерія відбувається в ніч із суботи на неділю під час Всенощної служби, після якої священник сповіщає, що Христос Воскрес, і святить пасхальні кошики. Головною у пасхальному кошику є паска. Українська паска – це древній ритуальний хліб, пов'язаний із культом сонця та родючості. Паски печуть

переважно у четвер і суботу. При замішуванні паски в приміщенні не повинно бути нікого, крім господині.

Крім паски в кошик кладуть також ковбаси, печене і копчене м'ясо, масло, хрін, яйця-крашанки і писанки. Сирних пасок на Галичині, як правило, не роблять, хоча ця традиція збереглась в центральній і східній Україні.

На сам Великдень після святкового сніданку свяченими наїдками біля церкви починають водити гаївки – пісні, танці та ігри, що колись були ритуальними, а зараз залишились просто забавами для молоді. Їх водять три дні. В текстах гаївок можна зустріти як християнську, так і дохристиянську символіку, та навіть згадки про різні історичні події.

Zanimljivosti o istaknutoj ukrajinskoj spisateljici Lesji Ukrajinki

Larysa Kosač (književno ime: Lesja Ukrajinka), kao genij ukrajinske književnosti ušla je u uvjetnu trijadu: Ševčenko-Franko-Ukrajinka. Čini se da znamo o toj pjesnikinji sve. O njoj se puno piše, govori, i raspravlja. Barem puno više znamo o njoj, nego o njenoj majci, također velikoj spisateljici Oleni Pčilki. Ipak, malo tko zna da je Lesja bila iznimno inteligentno dijete. U djetinjstvu je bila natprosječno inteligentno

dijete. Brzo je shvaćala stvari, počela je čitati s četiri godine. S devet godina napisala je svoj prvi stih, a sa šesnaest je znala vrlo lijepo i vješto šivati. O razini njenog razvoja govori i to što je sama sa devetnaest godina napisala knjigu "Starodrevna povijest Istočnih naroda" za svoju sestru. Znala je sedam jezika: ukrajinski, francuski, njemački, engleski, poljski, ruski i talijanski. To govori o velikoj genijalnosti jer većina ljudi nema takav dar. Ali majka Olena Pčilka je smatrala da njeno dijete nije dovoljno razvijeno.

Obitelj Lesje Ukrajinke: otac Petro, majka Oljha, brat Myhajlo, Larysa – Lesja, sestra Oljha, sestra Oksana, brat Mykola, sestra Isydora.

Lesja je najviše voljela starijeg brata Myhajla, uvijek zajedno su se igrali stoga zvali su njih zajedničkim imenom "Myšelosa". Majka je smatrala da je Myhajlo inteligentiji od Lesje, te nije voljela karakter kćerke. Do petog razreda Lesja nije išla u školu, sve predmete izučavala je kod kuće na ukrajinskom jeziku (u školama je službeni jezik bio ruski) po vlastitom programu majke.

Počevši pisati poeziju, potpisivala se kao Lesja Ukrajinka. Svoje književno ime Lesja uzela je od ujaka Myhajla Dramahanova - "Ukrajinka". Jako je voljela svoga ujaka, pa je stoga po nečemu htjela sličiti njemu. Književno ime Ukrajinka pojavilo se 1884. godine. Tada je djevoj-

ci bilo samo 13 godina. Možda je baš to književno ime bilo odabrano zbog dječije naivnosti i velike ljubavi prema ujaku. U povijesti, Larysa Kosač je ostala zapamćena kao Ukrajinka, a imenom Lesja nježno su je zvali u obitelji.

Lesja je u ukrajinski jezik uvela neke nove riječi. Sada Ukrajinci te riječi koriste u svakodnevnom životu. Njezina majka je također uvela u ukrajinski jezik nove riječi: "Мистецтво" (umjetnost), "Переможець" (pobjednik).

Lesja Ukrajinka u svom je životu imala veliku ljubav koja, nažalost, nije bila uzajamna. Voljela je Lesja Serhija Meržynskog kojeg je upoznala na liječenju. Upravo Serhiju Meržynskom posvećeno je znamenito Lesjino pismo "Tvoja pisma uvijek su mirisala na uvele ruže". Serhij nikada nije odgovarao Lesji svojim osjećajima, nego je njihovu vezu smatrao prijateljskom, a ponekad i službenom. Kada je Lesja rekla da ga voli on je grubo odgovorio "ne". Nesretna Lesja je svoje osjećaje iznijela na papir u noći 18. veljače 1901. godine pokraj kreveta teško bolesnog Serhija, napisavši poemu "Одержима" ("Opsjednuta").

Kada je odlazio na drugi svijet, Meržynskyj je Lesji, umjesto očekivanih riječi ljubavi, rekao da čuva drugu ženu koju je volio.

S ukrajinskog preveo Domagoj Koropatnicki, učenik 8. razreda OŠ "Antun Matija Reljković" Bebrina

Ljubav Lesje Ukrajinke

● Serhij Meržynskyj

U 1897. godini Lesja Ukrajinka upoznala je Serhija Meržynskog. On je završio

Kyjivsko sveučilište, bio je vrlo obrazovan i zanimljiv, društveni aktivist, ljubitelj kazališta, puno je prevodio iz englesko jezika. Radio je na željeznici u Minsku. Zbog bolesti došao je na liječenje. Lesja i Serhij imali su puno zajedničkih pogleda na život. Serhij je poklonio Lesji reprodukciju "Madonne" Rafaela koju je ona jako čuvala. Zajedno su planinarili i visoko u planinama promatrali su planinsko cvijeće. Lesja se zaljubila. Ali sudbina je Serhiju odmjerila vrlo kratak vijek. U 1901. godini kada je Serhiju postalo jako loše, Lesja je otišla u njegov hladan grad Minsk čuvati smrtno bolesnog prijatelja. Lesjina rodbina ju je odgovarala od tog putovanja. Meržynskyj je imao tuberkulozu u teškom stadiju, a Lesja se osjećala bolje. Rodbina se bojala da će bolest preći na Lesiju (tako se i dogodilo) ali ništa nije moglo zaustaviti zaljubljenju Lesju. Skoro tri mjeseca Lesja, zaboravivši na svoju bolest i

bol koju je osjećala, čuvala je Serhija. To je bilo jako teško i najtragičnije vrijeme u njezinom životu. Lesja je stalno podržavala svog bolesnog prijatelja. U tom periodu ona je napisala svoju poemu-dramu "Opsjednuta" ("Одержима").

Tada su književni kritičari ocijenili njen talent, izjavivši da se pojavio novi pravi dramaturg.

U svojim pismima rodbini Lesja je htjela pokazati kako je ona snažna i zdrava. Pisala je ono što će njih umiriti, pa čak i to da se ona osjećala puno bolje. Lesja je bila svjesna da će uskoro zauvijek izgubiti najboljeg prijatelja i svoju ljubav. Na rukama Lesje voljeni je umro. Iako je znala da nema spasa, smrt Serhija šokirala je Lesju. Do kraja svoga života Lesja je bila u crnini... Puno stihova posvetila je Serhiju Meržynskom.

S ukrajinskoga prevela Manda Has, učenica 8. razreda OŠ "Antun Matija Reljković" Bebrina

100 godina od osnivanja Ukrajinske Narodne Republike – formiranje Centralne Rade

I. dio

● Myhailjo Hruševskij - prvi predsjednik Ukrajinske Narodne Republike

Ukrajina 2017. obilježava stotu godinu od osnutka prve moderne ukrajinske države Ukrajinske Narodne Republike. Okolnosti te 1917. godine bili su poprilično komplicirani, kako oni međunarodni, tako i oni unutar ukrajinskog društva. Povijesna ukrajinska revolucija početkom 20. stoljeća započela je daleko u sjevernim krajevima Ruskog Imperija odnosno u gradu Petrogradu. Slabi rezultati na prvom svjetskom ratištu, ukrajinska višestoljetna težnja za neovisnošću, korupcija u pozadini, te sve veća glad i neimaština, caristički režim Nikolaja II. učinili su sve nepopularnijim, te je on zbačen s vlasti u Februarskoj revoluciji tijekom 1917. godine. Volinjska pukovnija koju su u većini formirali Ukrajinci bila je jedna od prvih u nizu koja je sudjelovala u rušenju carističkog režima. Nakon što je car Nikolaj II. 15. ožujka 1917. abdicirao, liberalni članovi tadašnjeg parlamenta Dume formirali su Privremenu vladu na čijem je čelu bio plemić Gregorij Lvov. Radikalni intelektualci, radnički aktivisti i vojni djelatnici u međuvremenu su formirali Petrogradsko vijeće ili Sovjet radnika i vojnih izaslanika, koji je ubrzo uspostavljen i u ostalim većim gradovima. Sovjet traži trenutnu abdikaciju cara, a odbor Dume traži nametanje nove vlade caru, po vlastitom izboru, no ne i abdikaciju, te se razilaze u stajalištima. Privremeno rješenje pronađeno je podjelom ministarstva između dviju strana, a odbor Dume pristao je tražiti abdikaciju cara u korist nekog drugog člana carske obitelji. Dok je politika Rusije u to vrijeme imala dualnu vlast: Izvršni komitet Dume i Sovjet, Ukrajinci su u kompleksnoj situaciji imali i

treću upečatljivu političku struju odnosno nacionaliste.^[1] Ukrajinu su dodatno preplavile različite političke snage koje su razmatrale različite opcije kako definirati buduću Ukrajinu i njezine teritorijalne i političke veze s Rusijom.

Ostaci carističkog režima u ukrajinskim provincijama počeli su se raspadati bez prevelikih oružanih sukoba, prateći višednevne glasine, telegram pristigao iz Dume 13. ožujka 1917. potvrdio je pobjedu revolucije u Petrogradu. Službene vlasti Kijeva, zajedno s liberalnom strujom političara, preuzele su glavnu ulogu u formiranju Izvršnog komiteta Ujedinjenih građanskih organizacija, koji je trebao podržati Privremenu vladu. U sljedećih nekoliko dana, socijalisti su ipak uspostavili sovjetska vijeća u većim ukrajinskim gradovima Harkivu i Kijevu. Naposljetku, ukrajinski politički aktivisti 17. ožujka 1917. uspostavljaju vlastito političko središte odnosno *Centralnu Radu*^[2], a povjesničar Myhailjo Hruševskij postaje njezinim prvim predsjednikom. U novom ukrajinskom parlamentu bile su zastupljene sve ukrajinske političke opcije, a sam parlament predstavio je sasvim novu ojačanu snagu ukrajinskog političkog života. Kako je Privremena vlada dopustila slobodu govora i političkog djelovanja, ukrajinske političke stranke sada su u velikom broju izašle iz političke pozadine te se veći dio njih svrstao uz lijevu socijalnu opciju. Modernističko Društvo ukrajinskih naprednjaka preimenovano je u Ukrajinsku stranku socijalnih federalista, koji su zagovarali postupne reforme i opoziv konfiskacije velikih zemljišnih posjeda. Hruševskij je napustio savezništvo u kojem bi se priključio reformiranoj stranci, Ukrajinska socijalistička revolucionarna stranka, koja je zagovarala radikalne zahtjeve pri reformi zemljišnih posjeda te je na taj način stekla veliku podršku među mnogobrojnim seljaštvom. Iako su socijalistički revolucionari stekli vrlo veliku podršku i postali najveća stranka u zemlji, presudnu ulogu u vođenju Ukrajinske revolucije imala je jedna druga reformirana socijalistička stranka, odnosno Ukrajinska socijalna demokratska radnička stranka. Ta je stranka objedinila većinu mladih ukrajinskih patriota, uključujući i dva nešto više istaknuta aktivista Volodimira Vinničenka i Simona Petljuru. Program stranke ukrajinskih patriota

sadržavao je zahtjev za uspostavljanje teritorijalne ukrajinske autonomije u sklopu Ruske Federacije.

Nakon što su nestale carističke restrikcije, podružnice društva Prosvita^[3] i ostale proukrajinske udruge i organizacije raširile su se po cijeloj Ukrajini. Glavne ukrajinske dnevne novine Rada počele su izlaziti pod imenom *Nova Rada* te su uz njih počele izlaziti i mnogobrojne ukrajinske publikacije. Ukrajinski nacionalni pokret u novom političkom okruženju proširio je kulturni i društveni rad Ukrajinaca, koji je caristički režim strogo zabranjivao u 19. stoljeću. U proljeće 1917. ukrajinski politički aktivisti su vjerovali da konačno mogu uspješno pokrenuti probudene mase i, doista, Ukrajinci su se takvim političarima masovno odazvali. Prvog dana u mjesecu travnju više od 100.000 ljudi marširalo je Kijevom mašući plavo-žutim zastavama zahtijevajući autonomiju Ukrajine. U ljeto iste godine, Privremena vlada dopustila je formiranje nacionalnih vojnih jedinica te je oko 300.000 vojnika napustilo dotadašnju carsku vojsku i dalo prisegu ukrajinskoj Centralnoj Radi. Takav odaziv pratili su slogani koji su zagovarali reformu zemljišnih posjeda i međunarodni mir. Uslijedilo je jačanje utjecaja Centralne Rade koja je organizirala niz kongresa koji su održani u Kijevu. Na kongresima su sudjelovali političari iz cijele Ukrajine. U travnju su svi Ukrajinski nacionalni kongresi izabrali 150 delegata koji će ih zastupati u ukrajinskom parlamentu. Uslijedili su Vojni kongres u svibnju, Gospodarski kongres u lipnju i Radnički kongres u srpnju, nakon kojeg su izabrani delegati koji će biti aktivni u Centralnoj Radi. Kako je broj delegata porastao na 600 zastupničkih mjesta, formirano je novo državno tijelo *Mala Rada*, u kojoj su se uglavnom rješavala svakodnevna administrativna pitanja. Dobro organizirana i vrlo funkcionalna Centralna Rada među brojnim Sovjetima prepoznata je kao revolucionarni ukrajinski parlament. Jedino zabrinjavajuće pitanje ticalo se odnosa Centralne Rade sa Privremenom vladom odnosno njezinim provincijalnim predstavnicama. Ukrajinska problematika u to vrijeme se kolebala između dvaju ključnih pitanja, reforme zemljišnih posjeda i budućih odnosa s Rusijom.

Sergej Burda

1 Primarni cilj ukrajinskih nacionalista posve demokratskih svjetonazora bio je uspostavljanje neovisne ukrajinske politike i države.

2 Centralna Rada je ime ukrajinskog parlamenta danas poznatijeg kao Vrhovna Rada.

3 Prvi predsjednik Kulturno-prosvjetnog društva "Prosvita", osnovanog u 19. stoljeću, bio je ukrajinski glazbenik, profesor i novinar Anatolij Vahnjanin (1841.-1908.).

Velikani Hrvatske vatrogasne zajednice

Hrvatsko su vatrogastvo kroz povijest obilježile brojne snažne ličnosti su osobnost, snaga i hrabrost dolazila do izražaja i u društvenom, kulturnom i političkom miljeu

Hrvatska vatrogasna zajednica je proslavila 140. obljetnicu djelovanja. U tih 14-desetljeća djelovanja Zajednice u njen rad bio je uključen veći broj široj hrvatskoj javnosti poznatih ljudi, čija imena često „na prvu“ ne povezuju s vatrogascima. Tako su u vodstvo Zajednice bili uključeni političari, lokalni dužnosnici, industrijalci, pjesnici, književnici, glazbenici, osobe iz gotovo svih sfera ljudskog djelovanja

u svim političkim sustavima u kojima je djelovala vatrogasna organizacija.

Moderno organizirano vatrogastvo u vidu profesionalnih postrojbi i dobrovoljnih vatrogasnih društava produkt je modernizacije društva u drugoj polovici 19. Stoljeća kada dolazi do razvoja industrije, prometa i drugih grana potrebnih za život modernog građanina. Vodeći ljudi gradova i općina su shvatili da je za nastavak napretka njihove sredine po-

trebna adekvatna zaštita od požara, te su aktivno počeli s razvojem i podupiranjem vatrogastva u svojoj sredini. Svako uspješno provedeno spašavanje ljudi i imovine donosilo je direktnu korist vlasnicima. Tako je prepoznata vrijednost vatrogasaca za cjelokupno društvo Stvorene su veze između lokalne zajednice i vatrogasaca u čiji su se rad uključili vidniji ljudi iz lokalnih sredina. Time su svakako štitili svoje interese, interese lokalne sredine, ali i pomagali razvoj vatrogastva preko svojih poznanstava, gospodarskih i političkih veza.

Vatrogastvo je prepoznato kako na lokalnoj, tako i na državnoj razini. Vatrogasci su održavali kontakte s državnim vlastima svih sustava, a o važnosti Hrvatske vatrogasne zajednice za Republiku Hrvatsku govori niz državnih priznanja koje je dobila sama Zajednica, ali vatrogasci uključeni u njen rad.

U članku donosimo priču o nekolicini poznatih dužnosnika iz hrvatskog vatrogastva s naglaskom na njihovo djelovanje izvan vatrogasne organizacije.

Afirmator hrvatskog i ukrajinskog prijateljstva

Teodor Fricki, današnji počasni predsjednik Hrvatske vatrogasne zajednice, obnašao je dužnost predsjednika VSH i HVZ-a u 5 mandata (1982.-1984.; 1988.; 1992.-1993.; 2000.-2005). Uz veliki doprinos hrvatskom vatrogastvu, posebno u obnovi za vrijeme i nakon Domovinskog rata, bio je aktivan društveni, politički i gospodarski djelatnik.

Rođen je 15. veljače 1934. godine u Lipovljanim. Osnovnu školu završio je u Lipovljanim i Novoj Gradiški, Školu učenika u privredi u Novskoj – za kvalificiranog kovinotokara, podoficirski kurs 1954. g. u Doboju, Srednju političku školu „Rade Končar“ 1956/57. u Zagrebu, a

kao izvanredni student Visoku upravnu školu u Zagrebu i Poslijediplomski studij društvenog smjera – financijska teorija i politika – smjer financije u Zagrebu te stekao stupanj magistra znanosti.

Obavljao je poslove kvalificiranog kovinotokara, člana Predsjedništva Centralnog komiteta Narodne omladine Hrvatske, člana Predsjedništva Republičke konferencije Socijalističkog saveza radnog naroda Hrvatske, predsjednika Općine Novska, zastupnika Hrvatskog sabora, predsjednika Izvršnog odbora Republičkog fonda za razvitak privredno nedovoljno razvijenih krajeva Hrvatske od 1976. do 1985., zatim predsjednika Fonda Jugoslavije za otvaranje novih radnih mjesta u privredno-nerazvijenim republikama i pokrajinama Jugoslavije te tajnika Udruženja bankarskih, financijskih i osiguravajućih organizacija Hrvatske, kao i generalnog direktora Tvornice parnih kotlova Zagreb (TPK), a od 1989. godine je umirovljenik.

Aktivno se zalagao za zaštitu i opstojnost te afirmaciju ukrajinsko-rusinske nacionalne manjine u republici Hrvatskoj. Od 1972. član je Predsjedništva Saveza Rusina i Ukrajinaca Hrvatske, a od 1985. do 1990. obavljao je funkciju predsjednika Saveza. Bio je osnivač i potpredsjednik Saveza Rusina i Ukrajinaca

Jugoslavije od 1988. godine. Bio je prvi Ukrajinac zastupnik Republičkog vijeća Sabora Socijalističke Republike Hrvatske (Parlamenta) od 1963. godine, član Odbora Sabora SRH za nacionalne manjine te član Stručnog savjeta Ureda Vlade RH za nacionalne manjine od 1999. do 2003. godine.

U vatrogastvu radi na razvoju sustava i povećanju broja društava. Posebno značajnu ulogu je odigrao za vrijeme Domovinskog rata. Član je ratnog Predsjedništva Vatrogasnog saveza Hrvatske. Vodi Akciju sv. Florijan – prikupljanje pomoći u vatrogasnoj opremi za obnovu vatrogastva uništenog u ratnim razaranjima. Radi na promociji hrvatskog vatrogastva u svijetu sudjelovanjem u radu CTIFA. Te upozorava širu svjetsku javnost na težak položaj hrvatskog vatrogastva u ratnim uvjetima u knjižici „Hrvatsko vatrogastvo u Domovinskom ratu 1991. – 1992“. Aktivan je u periodu obnove vatrogastva nakon Domovinskog rata, sa ciljem izgradnje suvremenog sustava.

Za svoje djelovanje na području vatrogastva i u ostalim gospodarskim i društvenim djelatnostima dobio je niz visokih državnih odlikovanja SFRJ i Republike Hrvatske.

Vatrogasni vjesnik

